

Uredništvo in upravištvo:

Maribor, Koroške ulice 5.

„STRAŽA“

izhaja v ponedeljek, sredo in petek
popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Telefon št. 113.

Naročnina lista:

Celo leto . . . . . 12 K
Pol leta . . . . . 6 K
Četrt leta . . . . . 3 K
Mesečno . . . . . 1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6redne
petivrstice; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 34.

Maribor, dne 28. marca 1913.

Letnik V.

Občni zbor Slovenske kmečke zveze

se vrši na belo nedeljo, dne 30. marca ob 10. uri
dopoldne v Mariboru, Flössergasse 4 (blizu Cirilove
tiskarne). Med drugimi govori državni in deželni
poslanec Fran Povše iz Ljubljane. Vsi pristaši
vabljeni!

Po njihovih delih jih boste spoznali.

Naši štajercijanci hlinijo vedno veliko prija-
teljstvo do slovenskega ljudstva. Pobožno zavijajo o-
či proti nebu in zatrjujejo, da izvira vse njihovo ne-
pošteno, neznačajno, nenaravno odpadniško delo iz
stremljenja, povečati in okrepiti dobrobit in blago-
stanje našega ljudstva. Samo radi te blage želje tu-
di pobijajo in rujejo, kakor pravijo, proti vsem na-
šim tendencam, ki gredo za tem, da bi zabrisali zgo-
dovinske meje, ki nas ločijo v brezpomembne pokra-
jinske frakcije ter vstvarili mogočno, nerazdružljivo
enoto hrvaško-slovenskega ljudstva. Kako so vsa ta
nemškutarska zatrjevanja samo pesek v oči za ne-
razsodno maso, kako Nemci in njihovi oprode, nem-
škutarji, ne žele našega blagra, ampak naš pogin,
našo smrt, kažejo prav lepo in govoreče nekateri do-
godki iz zadnjih dni.

Na veliki petek je bil, kakor smo že kratko ja-
vili, obsojen pred mariborskim okrožnim sodiščem
posestnik Fran Bračič iz Norič pri Gornji Radgoni
na tri tedne zapora, ker se je v neki gostilni izra-
zil v baje protiavstrijskem duhu. Ovadili in pred so-
dišče spravili so ga nemškutarji. Mislite, da mogo-
če iz patrijotične oduševljenosti, iz skrbi za obstoj
monarhije? Nikakor ne! Besede, ki jih brez resnej-
šega prevdarka izusti dobrodušni mož v go-
stilni, ko se ravno vneto politizira in se ga še iz-
ziva, kakor se je to zgodilo v slučaju Bračič, pač
ne zaslužijo tolike pozornosti, da bi se radi njih
koga ovajalo, če se nima kakega postranskega na-

mena. To pa je ravno bistvena točka. Iz nobenega
drugega vzroka, kakor zgolj iz sovraštva, iz želje,
da bi nam škodovali, so vprizorili štajercijanci gor-
njeradgonskega okraja in tudi po drugod proti na-
šim ljudem celo „veleizdajniško“ gonjo. Naši nepri-
jatelji so spoznali, da jim je vsled napetih in kritič-
nih političnih razmer, ki so vladale zlasti koncem
lanskega leta, dana prilika, očrtni naše cesarju in
državi udano ljudstvo na zgoraj in šli so takoj na
delo. Računali so prav premeteno: če si bodo mero-
dajni faktorji ustvarili mnenje, da je slovensko ljud-
stvo državi nevarno, potem bodo vsi njegovi klici po
pravici in enakopravnosti zamanj. Nasprotno se bo
zdelo vodilnim krogom še umestno, če se tak proti-
državen element še krepkeje stisne ob tla, da ne
bo imel nikake moči. S tem bi bila želja nemškutar-
jev izpolnjena. Sistem, pod katerim sedaj ječimo, bi
se ne odpravil, ampak bi bil potrjen še za naprej,
ter bi zavzel mogoče še vse bolj trinoške in krivične
oblike. To bi pa bilo samo voda na mlin naših
narodnih nasprotnikov, ki hočejo našo — narodno
smrt.

Drug slučaj se je izvršil na veliko soboto. Ta
dan je stal pred mariborskim senatom gospod Bre-
zočnik iz Št. Lovrenea. Kako je tudi tega moža spravi-
la pred sodišče samo infernalna želja, uničiti nje-
ga in naše narodno gibanje, smo dokazali že v zad-
nji številki. Oba ta dva slučaja pričata več kot do-
volj jasno, da o kaki ljubezni štajercijanstva do nas
v političnem življenju ne more biti govora, da je na-
sprotno vse njegovo nehanje in ravnanje napram nam
narekovano od srca in smrtnega nasprotništva.

Ravno tako, kot našo politično smrt, si žele na-
ši narodni neprijatelji tudi naš gospodarski propad.
Kako so skoro povsod na deželi in tudi po trgih in
mestih voditelji nemškutarije oni, ki na vse mogoče
načine izsesavajo naše ljudstvo, kako se podpira ra-
vno od štajercijanskih kolovodij šnopsarstvo, ki naj
uniči naš narod duševno, telesno in gmotno, kako de-
žela in tudi nekateri okraji postopajo pristranski,
samo da bi slovensko ljudstvo materijelno oslabil in
mu škodovali, kako razni psevdonemški in nemšku-
tarski občinski in drugi zastopi brezvestno gospo-
darijo z denarjem davkoplačevalcev, ter s tem

najtežje oškodujejo ogromno pretežno slovensko veči-
no na Spodnjem Štajerju, vse to je bilo že tolikokrat
pribito in dokazano, da se nam ni treba spuščati v
podrobnosti. Za danes naj omenimo samo še slučaj
Drolz, ki z grozno lučjo osvetljuje nereelnost in ne-
solidnost nemškega in nemškutarskega gospodarst-
va, vsled katerega trpi tudi slovensko ljudstvo. Ne
moremo sicer reči, da je Drolz defraudiral ogromno
svoto 400.000 K iz namena, da bi oškodoval ravno
Slovence, kajti pri polomu v Laškem trgu so v prvi
vrsti prizadeti razni veliki „Nemci.“ Pač pa je dej-
stvo, da je bil eden glavnih namenov nemške Spar-
und Vorschusskasse v Laškem trgu, spraviti okoli-
čansko slovensko ljudstvo v gospodarsko odvisnost
in dobiti iz njega tudi precejšnje dobičke. Nam tedaj
ta zavod ni bil v nikako dobroto, ampak samo le v
škodo. V drugi vrsti pa kaže slučaj v Laškem trgu,
kako je nemško in nemškutarsko gospodarstvo, ki
naj bi se okoriščalo na žuljih našega kmeta, ki naj
bi črpalo svoje blagostanje iz našega ljudstva in bi
naj nas gospodarsko zavojevalo skozi in skozi za nič
ter nam povzročila samo ogromno škodo. Ali si mo-
rete misliti, da bi se lahko zgodil v našem zadruž-
ništvu slučaj, podoben onemu v Laškem trgu? Ne,
pomislite! Spar- und Vorschusskassa je imela prav
sreden promet. Listi priobčujejo bilanco, po kateri
je bilo 372.000 K hranilnih vlog in tudi približno to-
liko posojil. Drolz je tedaj defraudiral več kot je pa
imel zavod hranilnih vlog. Sicer baje vse hranilne
vloge niso vpisane, vendar je ta defraudacija tako
gorostasna, da vzbuja naravnost senzacijo in so vsi
edini v tem, da je bilo celo gospodarstvo skrajno za
nič.

Iz vsega vidimo, da so dejanja naših narodnih
nasprotnikov vse prej kot narekovana od ljubezni in
dobrohotnosti. Porojena so v srdu in sovraštvu in vo-
di jih želja, da bi se nas politično in gospodarsko
uničilo. V kolikor nas že to dovolj ne tlači, se pa še
pridružuje lahkomišelnost in zapravljivo gospodarstvo
z javnim denarjem, vsled česar trpimo zopet mi Slo-
vence ogromno škodo. Da se naši liberalci družijo in
bratijo s temi ljudmi, to je brezprimerna sramota in
kaže samo, da niso nič boljšega kalibra. Povej mi,
s kom obučješ . . .

PODLISTEK.

„O Zillertal“.

Potopisni spomini. Spisal A. Cilenšek.
(Dalje.)

Ne zmene se za svoj čaj sva pečatila na vse
kriplje uže pripravljene svoje razglednice iz Domi-
nikove koč, a tudi zemljevidov, knjig in izkaznic S.
P. D. nisva pozabila primerno okrasiti z dragoce-
nim pečatom.

Pač marsikateri poštni uradnik bi naju bil za-
vidal za čudovito spretnost, s kojo sva v par tre-
nutkih natisnila vse te reči.

„Lojze, zdaj ga pa zanesi ti nazaj; jaz bom pa
med tem pospravil vse skupaj v svoje žepe, toda le
hití, da te ne zasačijo“, to rekši jame Janko grabiti
nakopičene razglednice, zemljevide in knjige; jaz pa
skočim k omari ter spustim pečat za škatljico z raz-
glednicami — kar se pojavi na pragi jedilnice za-
spana natakara.

„Gospica, prav, da ste prišli, rad bi kupil še
par vaših krasnih razglednic, dozdeva se mi, da je
imate v tej-le omarici“, hitim se opravičevati.

„O, le vzemite si jih sami, potem pa položite
škatljo nazaj v omarico“, to rekši gre mirno naprej
pospravljat steklenice in kupice, ki so stale na mizi
v levem kotu jedilnice, jaz pa si izberem par raz-
glednic ter zopet sedem za mizo, da brž posrebam
svoj čaj.

„Lojze, izvrstno si jo izpeljal“, šepne mi Jan-
ko na uho, „veš, da me je kar spreletelo po celem
žtvotu, ko sem zagledal žensko med podboji.“

Ko sva še napolnila svoji čutari z litrom že na
večer naročenega čaja brez sladkorja in ruma, in
s pol litrom specialca, posloviva se od maloštevilnih
turistov, ki so v tem došli zajtrkovat, a tudi od pri-
jazne natakara, ki naju je spremila celo čez hišni
prag ter nama želela prav srečno pot.

Ta izvanredna uljudnost bila je brezdvomno
posledica obile napitnine, s kojo z Jankotom na svo-

jih potih nikoli ne štediva. Oj ti denar — sveta
vladar!

Vreme je bilo „tak-tak.“ Vendar so bili oblaki
tako visoki, da sva si mogla ogledati vsaj bližnjo,
zares divno okolico Furtsehagelske planine. Ob ju-
gu se kopičijo ogromne množine razpokanega Schleg
eiskeesa, nad kojim se dvigajo strahovito strme le-
dene stene Hochfeilerja in njegovih trabantov, kjer
pogostoma drve snežni plazovi; proti vshodu zreva
v mogočni piramidi Velikega in Malega Mösele (3486
m in 3423 m), katerim se po lepem Furtsehagkeesu
bliža šestorica veleturistov, ki je že pred nama za-
pustila planinsko zavetišče; pred sabo gledava raz-
drapano grebene Velikega Greinerja (3203 m), dveh
Talgenkööfov 3117 m in 3104 m), Schönbiehlerhorna
(3135 m) in ostrozobate Furtsehaglšpice (3200 m); in
vzadi od zahoda sem kimajo v slovo bela kupola
Hochfernerja (3487 m) in grde skrutine Hochsteller-
ja (3094 m).

Danes — dne 23. avgusta — je krasna plani-
na vsa bela; krije jo snežna odeja, v kojoj se je že
prav skrbno zavila v minuli noči. Višje kot prideva
po dobro nadelanem, z mnogimi mandeljof označe-
nem berolinskem potu, tem debelejša je sipa, kmalu
jo gaziva ko kolen.

K sreči naju dohitita dva krepka, mlada turi-
sta, kojima iz srca rada prepustiva prednost, da ko-
rakata pred nama ter delata gaz v mehkem snegu;
tik za najinim hrbtom pa uživata še večjo prednost
starikava hlačasta dama z vodnikom.

Proti škrbini, ki loči Schönbiehlerhorn od kr-
njastega grebena Furtsehaglšpice, postaja pot zelo
strma in treba je pridno zasajati cepinovo oklo, da
ne zdrčiva na desno v globoké razpoke malega le-
denika, ki pada od škrbine strmo nizdol.

Ob koncu pota še nekaj žledenega, razzebel-
kastega skalovja z dokaj dobrimi stopnicami, raz
kojih je nočni vihar sproti odnašal sneg — in maj-
hna naša družba stoji na Schönbiehlerski škrbini
(3050 m).

Neznansko mrzla sapa zabrije s toliko silo v

naša razgreta lica, da nam hoče ugrabiti še našo
sapo. Zato takoj krenemo na levo po grebenu nav-
zgor ter stopimo za dobrih deset minut na komola-
sto (abgestutzte) piramido Schönbiehlerhorna (3135
metrov). Ob dolgem triangulacijskem drogju nas prav
po hribovsko pozdravi takšen orkan, da le s težavo
bilježimo svoja imena v knjigo, ki se shranjuje tam
v majhni, na skalo prikovani škatljici. Roke kar že
civkajo od mraza in preje potne obraze krije kmalu
tanko korovje (Eiskruste).

Zato je pač umljivo, da nismo predolgo uživali
prekrasnega razgleda, ki se nudi popotniku raz ta-
ko lahko pristopni Schönbiehlerhorn,

Globoko pod sabo zreš na vshodno stran veli-
častni sklep Zemmgrunda, na zahodno se ti pa po-
grezna oko v nič manje veličastni sklep Schlegeis-
grunda. Ingent, Ochsner, Zsigmondyšpica, Schwar-
zenstein, Thurnerkamp, Mösele, Hochfeiler, Hoch-
ferner itd. so le najbolj markantne točke velikanske-
ga okvirja obeh teh dolin, v kateri se stekajo štirje
največji praledeniki Zillerdolskih alp.

Jako težaven in deloma celo nevaren je bil se-
stop čez Schönbiehlerjev vshodni greben.

Takof pod vrhom zavijemo na levo po žledenih
ozkih policah zelo strmo navzdol. Lahka sipa, ki na
ped debelo pokriva cinjave skale, ne nudi nogam
nikake varne opore. Krčevito grabimo z rokami red-
ke skalnate oprimke, s cepinovo ostjo pa sproti se-
kamo zelo nezanesljive stobinje v pod sipo se naha-
jajoči trdi led. Radi velike strmoče je skoraj vsak
prestopek tembolj nevaren, ker se ti na podplate pri-
jemlje sneg, ki popolnoma skrjuje podkopice in žreb-
lje. Zelo sva obžalovala, da se nisva na vrhu na-
tvezla na vrvi, ki bi vendarle bila kolikor toliko z-
manjšala nevarnost vratolomnega sestopa; sedaj pa
na kaj takega niti misliti nisva smela, ako nisva ho-
tela riskirati padca v globočino na silno razpokani
Waxeckees. Še celo vodnik, ki je tik pred nama dr-
žal na vrvi ono starikavo damo, je bil večkrat v
resni nevarnosti, da zdrkne raz ozko strmo polico,
ter potegne za sabo še svojo varovanko.

Odrin — padel. — Nova bolgarska zmaga pri Čataldži. — Bolgari zasedli Čataldžo. Skader pripade Albaniji. — Med Avstrijo in Črnogoro se nadaljujejo preiskave. Demarša velesil v Belgradu.

Odrin — padel, to je najnovejše radostno sporočilo iz Balkana. Odrin — v bolgarskih rokah, to je najnovejši triumf junaškega bolgarskega ljudstva. Po večmesečnem obleganju so Bolgari, kakor smo že zadnjič kratko javili, dne 26. t. m. po vročih bojih v generalnem naskoku zavzeli Odrin; Šukri paša je po hrabrem odporu s posadko vred kapituliral. Raz minaretov najlepšega spomenika turške preteklosti, raz Selimovo mošejo, plapolajo bolgarske zastave. Sofija je v zastavah, da slavi padeč drugega največjega mesta evropske Turčije. 21 strelav iz velikanskega topa iz Sofijske citadele je naznanilo mestu in celi deželi veselo novico o zopetni velikanski bolgarski zmagi: Odrin je padel in prešel zopet v roke kristijanov! Bolgarija je s tem junaško v polni meri izvršila svoj vojaški cilj in Turčiji ne preostaja nič drugega, kakor da se uda v svojo nemilo usodo ter hitro sklone mir, če noče, da bodo združene bolgarske čete korakale v Carigrad ter ondi raz mošejo Hagije Sofije snele polumesec, in posadile na njo znamenje svetega križa, če nočejo, da bi narekoval bolgarski car Ferdinand sultanu mir v Carigradu. Turki vedo prav dobro, da ni nobene sile, ki bi zabranila zmagonosno in zmagepijano prodiranje združenih bolgarskih čet preko kataldžkih utrdb na Carigrad, zato se bo Turčija sedaj podvzela, da čimprej sklone mir in vrže orožje iz rok, še predno bodo podale zmagoslavne bolgarske čete pred Odrinom roke svojim tovarišem pred Kataldžo in Bulairom.

Krvavi ples na Balkanu, krvava žaloigra hiti h koncu. Petmesečni vojni pohod je zadostoval in v prah se je zrušilo nekaj tako mogočno turško cesarstvo, ki je bilo skozi stoletja strah in trepet cele Evrope. Padeč Odrina pomenja konec evropske Turčije. Ohranila si bo v Evropi le še glavno mesto Carigrad in bližnje evropsko ozemlje, celo drugo evropsko posest je zaigrala.

Za Odrin se je pričelo novo zgodovinsko poglavje. Odrin je bil prva evropska prestolnica osmanskih sultanov. Sultan Murad I. ga je leta 1361 zavzel in se v njem nastanil. Še le, ko je leta 1463 padel Carigrad v oblast Turkov, so se preselili sultani tja. Mesto duhtečih rož je sicer zgubilo mnogo na svoji veljavi, a ostalo je še vedno drugo prestolno mesto turškega cesarstva in velikega pomena. Šaj je vendar hranilo v svoji krasni in monumentalni stavbi, v Selimovi mošeji, ki se zove čudež turške stavbne tehnike, grobove več slovitih turških kalifov, katere kličejo turški verniki v hudih časih na pomoč. In hude čase je že videlo mesto Hadrijana, Odrin. Po ozkih in krivih ulicah odrinskih so

se podili divji Goti, Odrin je videl križarje pod Friderikom Rudečebradcem, videl je Bolgare, Turke, Francoze in Ruse. V pretečenem stoletju je bil Odrin trikrat zavzet, trikrat je tekla po njegovih okopih kri. Zato žare in duhte odrinske rože tako krasno in je odrinsko vino žarko kakor plamen. 35 let je sedaj užival Odrin mir, dokler ga ni skali lanska jesen. Iz Carigrada je prihajalo nešteto vlakov, ki so dovažali vojake, municijo in provijant. Na odrinskih poljanah so se v naglici vežbali turški vojaki, da v zadnjem hipu popravijo, kar so zamudili skozi desetletja. Forte so za silo popravili, a velikanska množina municije in provijanta, ki ga je videl Odrin v prvih dneh balkanske vojske, ni bila namenjena za preskrbo mesta, ampak za turško armado, ki bi naj podila pred seboj bolgarsko armado, in jo uničila že v nekaterih dneh ter narekovala glavrom v Sofiji mir. Ali prišlo je drugače. Ko so turški častniki še brezskrbno pušili cigarete ter srebrali črno kavo, so se že navalile na Odrin bolgarske čete. Vsak bolgarski vojak je bil za se junak in pa masčevalec dolgoletnih turških zatiranj. Ponosna turška armada se je razpršila na vse strani in se je po kratkem bojnem pohodu, po slavnih bolgarskih zmagah pri Lozengradu, Lüle Burgasu in pri Čorlu zatekla in rešila za utrdami Kataldže. Odrin bi bil padel, ko je padel Lozengrad, če bi ne bil zbral v zadnjem hipu Šukri paša 50.000 mož in se umaknil z njimi v utrjeno mesto. Dne 24. oktobra l. l. so se prikazale pred Odrinom prve bolgarske čete. Polagoma je mesto obkolilo 50.000 Bolgarov, kakor z železnim obročem je bilo mesto obdano od bolgarskih junakov, katere je prevevala le ena sama misel — združiti Odrin v najkrajšem času z drago domovino. In med turškimi generali, ki takorekoč že niso znali dati drugega povelja, kakor za beg pred zmagonosnimi Bolgari, se je našel mož, Šukri paša, ki je rešil čast svoje domovine. Armiral je v naglici forte, utrdil vse slabejše točke trdnjave, spravil še skupaj vsa živila v mestu, navdušil Turke ter ponosno in bahato brzojavil v Carigrad: Štiri mesece se lahko držim, upam pa, da bo turška armada že poprej odpodila te kristijanske pse.

Mine mesec, a pomoči ni od nikoder, nikjer se noče prikazati turška armada, ki bi rešila mesto. — Mine drugi mesec, pomoči ni, pač pa je prišlo o božiču do premirja. S srdom moral Šukri paša gledati, kako so prevažali Bolgari skozi Odrin po železniči vozove polne provijanta in municije za bolgarsko armado pred Kataldžo. Za njega pa tudi sedaj ni bilo nobene rešitve. Pričela se je druga balkanska vojska. Bolgari so znova jeli bombardirati

forte in utrdbe, toda Odrin se je še držal. Cele štiri mesece je še ključoval Odrin vsem napadom, prebivalstvo je jelo mrmrati, Šukri paša pa je brzojavil v Carigrad, da bo dan padeč Odrina prinesel smrt 30.000 Bolgarom, ki žive v mestu. Bili so to še poslednji izbruhi rjovečega leva. Poznejš so ti ošabni glasovi potihnili in so postali milejši. Poročila Šukri paše na porto so se spremenila. Začel je prositi in rotiti turško vlado, naj mu pošlje pomoč, naj ga reši, toda njegove prošnje so ostale neuslišane, so se razgubile v ozračju. V trdnjavi pa so napočili grozni dnevi. Začelo je najpoprej primanjkovati kuriva, posekali so zato vsa drevesa v mestu in okolici. Ni bilo več premoga in trdnjavski reflektorji niso več funkcionirali, zaloga z živčjem je postajala od dne do dne manjša, razsajati so pričele kužne bolezni kot legar, skorbut, kolera in vrste bojevnikov so se vsak dan bolj redčile. Zastonj je Šukri paša čakal na pomoč, ni je bilo od nikoder, turška armada pri Kataldži ni mogla prinesiti Odrinu zaželjene rešitve in svobode. Železni obroč oblegovalcev pa je dan na dan vedno tesneje oklepal in objemal mesto in za Odrin ni bilo več rešitve. Na velikonoč se je pričelo novo bombardiranje Odrina s podvojeno, potrjeno silo. Po noči od pondeljka na torek so pričeli Bolgari z generalnim naskokom na vshodno odrinske forte, ki se raztezajo v smeri proti Lozengradu. Pomandrali so Bolgari vse zapreke iz žic in so se polastili vseh vshodnih fortov, ki leže med Marico in Tundžo ter so bili od mesta oddaljeni le komaj tri kilometre.

V torek so pričeli Bolgari na vseh črtah z generalnim naskokom na vse utrdbe. Najpoprej so padle južne utrdbe in v poznih večernih urah se je posrečilo Bolgarom zavzeti vse zahodne griče. Ko so Turki videli, da za mesto ni več rešitve, so razstrelili vsa skladišča za smodnik in vse vojašnice. Bolgarske čete so za zmagonosno in z nepremagljivo silo, z junaštvom, kakor ga svetovna zgodovina le malo pozna, prodrle proti mestu, z naskokom vzete še vse ostale forte in utrdbe ter zasedle mesto, se predno so ga mogli Turki popolnoma zapaliti. Nevstrahni lev Šukri paša je kapituliral in ponudil svoj meč nepremagljivemu bolgarskemu levu, generalu Ivanovu, ki je brzojavil svojemu vladarju v Sofijo: Odrin se klanja Vašemu Veličanstvu!

Četudi je bil Odrin Bolgarom že zasiguran brez zopetnega prelivanja krvi, si vendar zmagoslavna in ponosna bolgarska in srbska armada nista dali podariti Odrina, ampak sta zahtevali od carja Ferdinanda, da si Odrin sami vzameta z orožjem v

Pošteno smo si oddahnili, ko smo vstopili slednjič na lepo ledeno rez, obrobljeno na levo z veliko opastjo. Tu naletimo na enega onih dveh turistov, ki sta onkraj škrbine tako pridno pretiravala sneg, in malo pred nami sestopila na to stran.

Na moje vprašanje po njegovem tovarišu molče pokaže na desno v globočino, kjer zagledamo v približni daljavi 20 metrov tik večjih iz ledenika štrlečih skal prazen cepin.

Prestrašeni se spogledamo v domnevanju da je tudi njegov lastnik ponesrečil ter izginil v velikanski poči tam doli.

„Ne, ne, gospoda“, hiti nas tolažiti, opazivši naše osuple obraze, „moj tovariš živi, samo njegov cepin je nenadoma vzel slovo od njegovih premrženih rok; ker nimamo vrvi, da bi ga zvintal tu doli, hitel je naokrog, da bi od strani prišel do svojega cepina.“

Šli smo naprej — smeje se sitni nezgodi teh turistov.

Kmalu zagledamo na desno pod sabo iz mehkega snega molečo glavo in par rok, ki si na vso moč prizadevajo pretiriti sneg.

„Svojo glavo bi stavil, da od te strani nikoli ne pride do cepina“, spregovori moj Janko, ko je nekaj časa opazoval v sipo zakopanega turista, „pač pa se prav lahko za večno naseli v kakem nevidnem poču.“

Na isto misel je najbrže prišel tudi oni nesrečnež; kajti naenkrat se je obrnil ter nastopil rako-vo pot.

Ker sva razpolagala z Jankotom z obilico časa, lezla sva odslej prav po polževo po ledeni rezi ter se pridno ozirala po ogromnem Waxeckeesu.

Kar prisopiha za nama oni turist, ki je preje čakal pod grebenom, ter uljudno prosi za vrv, češ, da bode spustil svojega tovariša od zgoraj nizdol do cepina.

Drage volje odveže moj prijatelj Janko težko vrv raz nahrbtnik ter jo izroči oveseljenemu možu, ki za trdno obljubi, da mu jo vrne v Berolinski koč potem.

„Sreča v nesreči“, zadovoljno vsklikne moj tovariš, ko zopet gaziva sipo. „Vidiš“, Lojze, kako se že natem svetu marsikaj bridko maščuje. Ti si se še vedno branil nositi vrv, češ, da ni tvoja ampak moja, a zdaj pa nosim mnogo lažje, dočim imaš ti vedno enako težo na svojih plečali — haha!“

„Janko, nikar se ne smeji prehitro — onkraj

Berolinske koč boš pa zopet ti nosil težje kot jaz“, ga takoj zafrknem.

„Tako torej? Ti nočeš niti zadnja dva dneva nositi vrvi? Lojze, ali ti že nisem zadosil olajšal nahrbtnika, ko sem prav pridno obiral tvoje svinjetinske kosti? Nak, takšna nevhvaležnost!“ zavrne me Janko s takšnim glasom, da sem moral počiti kar v smeh. Bog zna, kako dolgo bi se še bila prepirala, ko bi ne bila prisopihała navzgor dolga vrsta Jochfinkov z gorskimi vodniki vmes. Pred njo je korakal močen dolgin s kadečo se pipico v zobeh.

Stopila sva previdno v stran, da se kje ne zapleteva v dolge zimske plašče, oziroma pelerine, ki so se opletovali okoli njih nog ter vidno oteževali hojo po debeli sipi. Bile so tri partije, vsaka natvezena na vrv.

„Lojze, ali ni to prava pravcata gorska železnica, glej, kako se kadi tam spredaj lukamatija“, se na glas zasmeje hudomušni tovariš, ko sva že bila v primerni razdalji.

„In ti dolgi haveloki, kako bodo frfotali tam gori v kraški burji, škoda, da ne bova poleg, ko bode vihar te ščinkovce dvigal v zrak!“

„Oh, kakšen hudomušnež je ta Janko!“ vzdihnila boš morda, draga mi bralka, „nak, s tem človekom bi pač ne marala v gore; sploh ne zapopadem, kako si je mogel ta Lojze izbrati takšnega čudnega tovariša!“

„Toda le počasi, dragica, ta Lojze je ravno še radi tega vzljubil svojega Jankota, ker dobro ve, da se za čisto nedolžno hudomušnostjo skriva — zlato srce!“

Ko zapustiva ledeno rez, zavijeva na levo pod zelene, a danes snežene gredine Schönbichlerjevega grebena, ki se kmalu zgubijo v strme, deloma navpične skale.

Zložna pot naju vodi v dolgih vijugah zdaj po dobro napravljenih skalnatih stopnicah, zdaj po drnastem planinskem svetu naglo navzdol. Onkraj tega razpokanega, svetlozelenkastega jezika Waxeckeesa že vidi veliko dvonadstropno Berolinsko koč z mnogimi drugimi stavbami.

Ob pričetku bližnice, ki se na desno odecpi od Berolinskega pota, se za malo časa ustaviva ob mizi podobni ploščati skali, da zavzijeva malico, obstoječo iz par okusnih ribjih konserv s kruhom in kupice čaja, pomešanega z vinom, zakaj nad štiri ure že dolga in naporna hoja napravila je v najinih želodcih prav občutno praznoto.

Prav zanimiva je bila pot po bližnici. Sprva še plezava čez ogromne, križkraž nastlane skale zahodnje groblje Waxeckeesa ter stikava za redkimi markacijami, da se na koncu še kje ne izgubiva — med tem skalovjem.

Posebno je treba paziti, da ti ne zdrsne noga iz onih oblastih skal, ki so danes vsepovprek cinjave in deloma pokrite še s tanko sipo. V takem slučaju bi pač ne stavil niti počenega groša ne, da si ne polomiš katere svojih grešnih kosti.

Dokaj prijetneja je nadaljna pot po golem razpokanem jeziku imenovanega ledenika.

Njegovi poči so z večine tako ozki, da se dajo preskočiti; le tu pa tam se je treba spustiti nizdol v ledene jarke in onkraj s pomočjo cepinove okle spet splezati navzgor.

Z mojim Jankotom sva skakala kakor za stavo ter si prav pošteno zaslužila priimek: ledeniške bolhe, s kojim nas veleturiste počaščajo ščinkovci in pa kajžarske stenice.

Onkraj jezika nas černo pozdravijo velike granitne skale vshodne groblje. Vstop na nje bi neizkušenemu turistu napravil dovolj preglavic. Kakor mačka se plaziš od skale do skale strmo navzgor, dokler ne stopiš groblji na hrbet; potem postaja pot vedno bolj zložna in gladka.

Pod sabo na levo zagledava majhno revno bajto, takozvano Gramatmühle in nekoliko nižje še par na pol podrthi koč — Granathütten —, kjer so preje nekaj čistili in brusili granate, katere so na celo preprost način pridobivali „granatlerji“ na Rosstruckenu, ki loči Waxeckerner od Hornkeesa.

Ob jeziku poslednjega obrneva se na levo, — premeriva visoko brv nad Zemmskim potokom in nekaj bolj kratkih vijug onkraj njega — in že stojiva na krasni Schwarzensteinski planini ter zagledava ob njenem vzhodu veličastno stavbo Berolinske koč (2057 m).

Modre markacije nama kažejo najkrajšo pot čez mogočne skalnate plošče z interesantnimi lednimi polzami (Gletscherschliffe), noter tja do ograjnega mostu, pod kojim divja besno naprej Zemmski potok, tvoreč dobro došlo vodno silo kočine elektrarne.

Mimo vodniške hiše hitiva po kritih stopnicah navzgor na dvorišče ter vstopiva iz elegantne veže na levo v prvo, srednje veliko gostilniško sobo, koja razsvetljujejo radi mižavega vremena številne električne žarnice.

(Dalje prihi.)

rokah. Strašna je bila ta zahteva združene armade. Vzeti Odrin, se je reklo žrtvovati na tisoče dragocenih človeških življenj in car Ferdinand se je odločil k temu koraku še le po težkem duševnem boju. A svest si je pa bil car Ferdinand tudi, da zavzete Odrina z orožjem v roki ni le eminentne vojaške, ampak tudi velikanske politične važnosti. Završila se je balkanska epopeja s strašnim generalnim naskokom na Odrin, ki ostane neizbrisljivo zarisan v kamen svetovne zgodovine kot eden najslavnejših vojaških činov.

O naskoku samem se oficijelno poroča:

Sofija, dne 27. marca: Bolgarski glavni stan v Dimotiki je dne 23. t. m. ukazal generalu II. armade, Ivanovu, da napade turške predutrdbe na vshodnem sektorju. General Ivanov je nato odredil napad na dne 24. t. m. popoldne.

Tega dne so baterije oblegovalcev na vseh sektorjih Odrina otvorile ogenj. Turki so odgovarjali s svojo težko artilerijo. V noči od 24. na 25. t. m. je bolgarska pehota vshodnega sektorja začela prodirati in prekoračila reko Kum. Ob enem so zagrmeli vsi topovi. Turki so odgovarjali iz vseh svojih topov in z infanterijskim ognjem. Pod varstvom svoje artilerije so bolgarske čete pogumno prodirale dalje in vzele turške pozicije z bajonetom. 36. polk je z drznim naskokom prodiral proti severnemu pasu turških utrdb, zaplenil 12 topov in vjel 300 Turkov.

Ob enem so prodirale čete proti južnemu sektorju. 20. srbski polk se je polastil griča severozapadno od Kadiköja, levo krilo srbske timoške divizije je osvojilo Ekmidžeköj, srbska dunavska divizija pa je vzela močno utrdbo Papastepe. Med tem je artilerija oblegovalcev poizkušala celi dan turško nadvladati in utrdbe razrušiti.

Pod varstvom artilerije so bolgarske čete vshodnega sektorja konečno dospele 300 metrov pred trdnjavski pas, zajele 1000 Turkov, 6 mitraljez in 21 topov in te topove takoj namerile proti — sovražniku!

Ko je solnce zapadlo, se je premoč bolgarsko-srbske artilerije vidno pokazala, več turških baterij je umolknilo, po noči pa se je napovedal odločilni naskok.

Po noči je postal artilerijski dvoboj še ljutejši. Infanterija je uničila umetne zapreke in vzel je preostale utrdbe z bajonetom. Oblegovalci so nato svoje topove in havbice pomaknili bližje k mestu.

Drugi dan ob pol 9. uri zjutraj so Turki začeli skladišča, vojašnice in bolnišnice in na več točkah mesta zanetili požar.

Združena armada koraka v mesto Odrin.

Na jugu in na zapadu Odrina so še gromeli topovi. Tedaj se oglasi na glavni cesti, ki vodi v mesto, godba: „Sumi Marica!“

23. polk, junaki šipčanskega polka, so korakali v mesto. Za njimi je prišel jambolski polk in rodoski polk. Nato konjenica in artilerija.

Ufihnili so topovi na južni in na zahodni strani. Vse se je spogledalo. „Naši bratje prihajajo!“ je šlo skozi vrste. In v divjem begu so drveli Turki mimo proti notranjemu mestu, med nje pa so sipale strojne puške smrt in pogin.

In polki so korakali naprej. Tu in tam se je vnel še kratek poulični boj, toda Turki že niso več imeli prave odporne sile. Vedno bolj so se bližali zmagovalci notranjosti mesta. Streljanje ni hotelo ponehati, vmes pa se je oglasilo v onih mestnih delih, ki so jih bili zmagovalci zasedli, zvenenje zvonov od cerkva.

Toda, kje je ostal Šukri paša, hrabri branitelj Odrina? Nikjer ga niso videli. Z zadnjimi svojimi četami se je bil umaknil v najbolj nedostopne ulice. Ali bo mogoče ujeti tega junaka? Ali bo uresničil še tudi svojo obljubo, da bo prihranil zadnje kroglice v svojem samokresu za samega sebe?

Ob dveh popoldne so naznanili strelji iz topov, da je mesto zavzeto. Izprva so se spogledali vojaki, mislili so, da se prične boj iznova. Toda oglasile so se trobente in godbe so zaigrale, po celem Odrinu pa so zapeli zvonovi.

Hrabri Šukri paša izročil svojo — sabljo.

Šukri paša, videč, da ni več rešitve, se je z zadnjimi ostanki svoje vojske udal in izročil svoj meč generalu Ivanovu. Car Ferdinand sam bo hrbremu poveljniku vrnil njegovo sabljo.

Zmagovalec general Ivanov je takoj postavil mestu poveljnika in preskrbel za varnost mesta.

Vsled padea Odrina je sedaj 70.000 mož z vsemi težkimi oblegovalnimi topovi in velikim drugim artilerijskim materijalom prostih za nadaljne boje pri Kataldži in za glavno akcijo proti Carigradu. Tudi je sedaj prosta direktna železniška zveza iz Bolgarske na bojišča pred Carigradom, kar je za nadaljne operacije in zlasti za aprovizacijo armade največjega pomena, ker so morali voziti Bolgari do sedaj živila in municijo za kataldško vojsko na kmečkih vozovih.

Število ujetnikov v Odrinu.

Glasov poročil iz Odrina znaša število ujetih Turkov 70.000 mož in 10.000 častnikov in 16 turških paš. Ujetih je tudi 40 nemških častnikov, ki so bili v turški službi, in še celo turški prestolonaslednik Jusuf Izedin.

Število zaplenjenih topov, pušek in druge municije je tako ogromno, da še ni prešteto. Velikansko navdušenje je med zavezniki na Balkanu.

Vsled te sijajne zmage vlada v Bolgariji, Srbiji, Črnigori in v Grčiji velikansko navdušenje. V Bolgariji je navdušenje nepopisno. Po celi deželi se vrše zahvalne božje službe v spomin padlim junakom. Bolgarski ministrski predsednik Gešov je brzojavno čestital poveljniku oblegovalne armade in vsej vojski.

V ruski dumi so v trenutku, ko se je izvedelo o sijajni zmagi, poslanci dume dvignili na rame navzočega bolgarskega zborničnega predsednika, dr. Daneva, ter poslanika Bolgarije na ruskem dvoru in nosili oba po zbornici.

V Belgradu, na Cetinju in v Atenah je prirejalo prebivalstvo pred bolgarskim in srbskim poslaništvom velikanske ovacije.

Na Ruskem in Češkem je bilo v več mestih vse v zastavah.

V Sofiji je bilo celo mesto na nogah. Vse si je čestitalo k veliki zmagi. V katedrali se je vršila zahvalna božja služba, katere so se udeležili zastopnik carja Ferdinanda, vsi ministri, zastopniki Srbije in Grške, najvišji vojaški in državni dostojanstveniki in nebrojno ljudstva.

Turki pred Cataldžo strahovito poraženi. Sofija, 27. marca. (Uradno.) Istočasno, ko se je pričel generalni naskok na Odrin, je dobila armada tudi pred Cataldžo povelje, da prične z ofenzivo proti turškim čataldžskim pozicijam. Borba je trajala neprestano 3 dni, to je od 21. do 24. t. m. Bolgarska armada je osvojila Arnavtkeje in mesto Cataldžo in vse višine vzhodno od Alkakana, Kalfakeja in Ormanlije. Turške divizije so se morale umakniti pod varstvo težke artilerije notranjih utrdb. Vest o padcu Odrina je povzročila med bolgarsko armado pri Cataldži nepopisno navdušenje. To navdušenje je brezdvomno mnogo pripomoglo k temu, da so bolgarske čete z velikanskim navdušenjem naskakivale turške pozicije.

Carigrad, 27. marca. Zatrjuje se, da so se turške oblasti že umaknile izpred Cataldže. Turška armada se umika s svojih čataldžskih pozicij. Pri Kadikeju je bila izredno ljuta borba. Turki so imeli tu velikanske izgube. O bojih na turškem desnem krilu pri Derkosu ni natančnih poročil.

Bolgari nameravajo udariti na Carigrad.

Sofija, 27. marca. Vojaški krogi zatrjujejo, da je spričo sedanjega političnega in strateškega položaja pohod na Carigrad — neizogiben. Eđini izhod iz obupnega položaja, v katerem se nahaja turška armada in z njo tudi turška država, je, da turška vlada brez vsakega odlašanja sklene mir.

Avstrija in Črna gora.

Zavzete Odrina je potisnilo avstrijsko-črnogorsko vprašanje za nekaj časa nekoliko v ozadje. Kakor vse kaže, bo izid cele zadeve za Črno goro precej nepovoljen. Vsa poročila zagotavljajo, da so se velesile že definitivno odločile, prepustiti Skader Albaniji. Po najnovejših poročilih so včeraj, dne 27. t. m. zastopniki velesil že naznanili srbski vladi v Belgradu, da mora pripasti Skader Albaniji. Velesile zahtevajo od Srbije, naj odpokliče svoje vojske od Skadra in črnogorski vladi se bo sporočilo, naj opusti nadaljne vojaške operacije proti Skadru. S tem odpade potreba, da bi se dovolil civilnemu prebivalstvu prost odhod iz obleganega mesta. Tozadevni zahtevi Avstrije je kakor znano, Črna gora ugodila, a jo je odklonil turški poveljnik Essad-paša, vsled česar je avstrijska vlada sklenila, napraviti potrebne korake v Carigradu.

Za Črnogorce ta zaključek balkanske vojske ni razveseljiv, zlasti ne, če se pomisli, da so velesile z Avstrijo vred dopustile Črni gori krvaveti 5 mesecev pred Skadrom, a ji sedaj, ko je že skoro ob svojem cilju, zabranjujejo zavzete. Politika Evrope je res skrajno nedosledna in nesmiselna ter ni čuda, če kralj Nikita baje izjavlja, da se ne ukloni niti želji vseh velesil. Sedaj je pred Skadrom mir. Radi spornih zadev Palič, „Skodra“ in drugih se nadaljujejo preizkave. Kot gotovo se že lahko smatra, da tako hudo ni bilo kakor so bili razkričali hujskajoči nemški listi.

Mirovno vprašanje.

„Neue freie Presse“ se od posebne strani javlja: Verjetno je, da bodo balkanske države že za teden izročile velesilam odgovor na mirovne pogoje. Velesile bodo potem bržčas preskušale ta odgovor in da le podlago za nova mirovna pogajanja. Zaključek teh pogajanj bo dobil pečat Evrope, tako, da bo stopil novi red na Balkanu v veljavo s popolno avtoriteto na mesto berlinskega kongresa. V ta namen bo imela reunija veleposlanikov konferenco, h kateri se bodo tudi še pritegnili zastopniki balkanskih držav. Naloga konference bo, da se sklene mir in ugotove nova določila, ki bodo stopila v veljavo na mesto berlinskega kongresa leta 1878.

Zahteva Rumunije.

Petrograd, 27. marca. Rieč“ javlja: Iz razgovora Sasonova s poslaniki velesil je posneti, da ostane Silistrija bolgarska, forti Silistrije bodo pa pripadli Rumuniji. Nadalje bo dobila Rumunija nekaj več obrežja, kakor ga je hotela Bolgarija prvotno odstopiti, toda ne do Balčika, kakor je to zahtevala Rumunija.

Vojska je vojska.

Ker se sedaj naši narodni sovražniki toliko zgražajo nad „barbarskim“ bojevanjem balkanskih

držav in se iz njihovih žurnalističnih kanalov razlivajo v svet cele poplave — humanitarnosti, človekoljubja, usmiljenja in civilizacije, naj navedemo tu nekoliko reminiscenc izza obleganja Strassburga po Nemcih v letu 1870. Zajemljemo ja iz knjige pruskega oberstleutnanta Schmida, torej vira, ki mu še menda tudi Nemci ne bodo oporekali verodostojnosti . . .

V noči med 14. in 15. avgustom, med 12. in 12. uro, so vrgli Nemci v mesto 36 granat, ki so zadevale vsepovsodi. Neki ženski, ki je ležala v postelji, je odtrgalo obe noge; v neki drugi hiši je bila neka zakonska dvojica težko ranjena. Mnogi meščani so bili na ulici ranjeni od kosov razletelih granat.

V noči med 17. in 18. avgustom so nemške baterije užgale 18 hiš in so njihovi prebivalci mogli rešiti le naglo življenje. V Ragsbogengasse je granata priletela v spalnico nekega dekliskega penzionata, vsled česar je bilo šest otrok ubitih, a 5 težko ranjenih. Vsi so zbežali v kleti.

Dne 23. avgusta, ob 8. uri zvečer, je gromelo 24 nemških topov v nesrečno mesto. Po vsem mestu so padale granate in zadeta je bila vsaka hiša. Sedem granat je udarilo v prenapolnjeno meščansko bolnišnico. V drugih lazareti so kosi granat ranili mnogo bolnikov.

Dne 24. avgusta je bilo obstreljevanje naravnost grozno. Na vseh straneh so švigali iz mesta plameni in so razsvitljali vse mesto. Kroglice so padale tudi v dominikansko cerkev in nastali požar je uničil biblioteko z vsemi njenimi nenadomestnimi zakladi. Ženske in otroci so begali po ulicah. Srce pretresujoče je bilo jadikovanje otrok in žensk.

Prošnja strassburškega škofa, osebno predložena velikemu vojvodi Badenskemu, ni imela uspeha. Še istega večera so zopet gromeli topovi in izvrševali svoje uničevalno delo. Na več mestih je gorelo in le s težavo so rešili iz meščanske bolnišnice 500 bolnikov in 600 bolniškega osebja.

Beda prebivalstva je bila nepopisna. V neki hiši je prodrla granata tri nadstropja in je uničila eno celo rodbino, nahajajočo se v kleti. V neki drugi hiši je granata odtrgala glavo otroku, ki ga je mati držala v naročju, materi pa samo roko. Mnogo otrok je bilo zadetih v postelji. Neko družino, ki je na čolnu iskala rešitve, je granata poglala v globino.

Rezultat obstreljevanja je bil: 297 razstreljenih ali požganih hiš, mnogo prebivalcev ubitih, na stotine in stotine ranjenih in 6000 njih — brez kake strehe.

Tako slika obstreljevanje Strassburga pruski oficir. Ali tedaj se ni oglašal noben nemški človekoljub, da bi protestiral proti takemu divjanju, razdevanju in morjenju. Še le sedaj, ko niso Nemci, ki obstreljujejo Skader, ko pa gre za to, da to mesto ne pripade Slovanom — sedaj se oglašajo v nemških prsih občutje, plemenitost, človekoljubje, čut humanitarnosti. Saj ne tajimo, da bi se ne dogajalo v Skadru mnogo groznega. Ali vzroki, ki so silili že Nemce pred Strassburgom, da niso poznali nobenega usmiljenja in da tudi niso razlikovali nobene humanitarne naprave — ista vojna pravila, ki so veljala v letu 1870 za Nemce, bi morala menda veljati tudi v letu 1913 za Črnogorce in Srbe!

Te poplave nemške humanitarnosti so torej le najgnusnejše hinavstvo, kakor da je barbarsko bojevanje — nemški privilegij.

Vojvoda Montpensier, pretendent za albanski prestol, pod nadzorstvom.

Italijanski list „Tribuna“ javlja iz Brindisija, da je dobilo mornarsko poveljstvo strogi ukaz, da mora nadzorovati operacije in gibanje jahte „Mekong“, ki je last vojvode Montpensierja, ker se sumi, da namerava jahta „Mekong“ spraviti obilo orožja in municije v Albanijo. Kakor znano, je vojvoda Montpensier tudi eden izmed številnih pretendentov za albanski prestol, ki ga še pa ni.

Politični pregled.

Stajerski deželni zbor.

Graška „Tagespost“ piše v svoji nedeljski številki z dne 23. marca naslednje:

„Cesarski namestnik grof Clary je bil tako ljubezniv, da je sprejel nekega našega urednika, kateremu je naznanil sledeče o pogajanjih za delamožnost štajerskega deželnega zbora: Pogajanja, ki stremijo za tem, da bi postal štajerski deželni zbor zopet delamožen, so se začasno zopet prekinila, ker je treba počakati na konečno posvetovanje in rešitev malega finančnega načrta. Od izvršitve parlamentarnih pogajanj o malem finančnem načrtu je odvisno saniranje deželnih financ, ki tvori bistveno nalogo štajerskega, pa tudi marsikaterega drugega deželnega zbora. Prepričanje o tem prevladuje tudi stranke, vsled česar bi bila v tem času vsa pogajanja brez koristi. Kakor hitro bo rešen mali finančni načrt in ko bo dobil cesarjevo odobrenje, se bodo pa takoj zopet pričela pogajanja za delamožnost štajerskega deželnega zbora. V tem slučaju je upravičeno upanje, da bo prišlo do ugodnega rezultata, ker ni med strankami diferenc, ki bi bile težko premostljive.“

Ceško-nemška pravna pogajanja.

Poslanec Udržal piše v „Venkovu“, da bo pomirjenje zunanje situacije imelo za posledico tudi gotove izpremembe v notranji politiki. Te izpremembe bodo pa imele bolj osebni značaj. Božični kabinet se bo udingal zopet vnanjemu ministrstvu. Merodajni krogi iščejo samo spretnega akteurja. Kar se tiče češko-nemških pravnih pogajanj, smo uverjeni, da nam naši nasprotniki ne bodo več dovolili, kot to, kar lahko opirajo se na našo moč, zahtevamo. Pravna pogajanja naj bi obmejila pot nadaljnjega dela, obmejila naj bi nepotrebne in škodljive narodnostne spore vsaj toliko, da se Čehom zagotovo ne vzdržljiv gospodarski in kulturni napredek. Mi smo za časten mir, katerega smo voljni takoj skleniti, pri tem pa seveda zahtevamo svoje pravice.

Francosko.

Novo francosko ministrstvo je sestavljeno. — Vsled Briandove demisije je izročil Poincaré sestavo novega ministrstva Barthou. Barthou je že sestavil novi kabinet, v katerem je Pichon zunanji minister. Smer nove vlade bo enaka prejšnji. Glavni točki sta volilna reforma in triletna vojaška služba.

Belgija.

Na veliko je zboroval v Bruslju v Belgiji socijaldemokratski strankarski shod, ki je sklenil generalno stavko. Kot pričetek generalne stavke je določen dan 14. aprila. Smatra se, da bo trajala ta stavka baje šest tednov, ker so si nabrali socijalni demokratije precej denarja. V Belgiji vlada vsled tega sklepa precejšnje razburjenje.

Tirolsko.

Cesarski namestnik za Tirolsko, baron Spiegelfeld, je podal demisijo in je stopil v pokoj. Za njegovega naslednika je cesar imenoval namestniškega svetnika grofa Friderika Toggenburga.

„Slovenska dijaška zveza“.

Slovenska dijaška zveza se poslužuje za dosego ljudske prosvete zlasti knjižnic, bodisi da ustanavlja nove, bodisi da izpopolnjuje in razširja že obstoječe. To je delo, ki ga dijaštvo lahko vrši celo leto, dočim so shodi, predavanja, predstave in veselice možne le v počitnicah. Mnogo knjižnic je že ustanovila, mnogim knjižnicam izobraževalnih društev posebno v obmejnih krajih izdatno pomagala in povsod se opažajo najboljši uspehi. Ljudje segajo po knjigi z veseljem in zajemajo iz nje izobrazbo, pouk in zabavo. Nastala je za nje nova potreba, prej neznan, a sedaj neizogibna in naraščajoča. Naša dolžnost pa je, tej potrebi zadostiti in kjer je še ni, jo vzbuditi.

Hvala Bogu imamo že veliko slovenskih knjig, znanstvenih in leposlovnih, ki so prikladne za naše ljudske knjižnice in ki jih lahko brez pomisleka damo ljudstvu v roke z zavestjo, da bodo brane z haskom. V tem oziru se je literatura v zadnjem času silno pomnožila bodisi z domačimi deli, bodisi s prevodi, pisanih in ljudskem duhu. Povod je bil dober trg, na katerem so po takih knjigah zelo povpraševali. Kljub temu pa se cena sorazmerno ni znižala, kakor se jo godi po drugih knjižnih trgih.

Zato pa je za novo, vedno intenzivnejšo potrebo ljudstva po samoizobrazbi potom knjig treba večje skrbi, podvojenega dela in žrtve. Žalibog opažamo, da so se pomočki, pošiljani nam v ta namen, zelo skrčili, da ne rečemo čisto usahnil. Mislimo tu v prvi vrsti pošiljatve knjig in denarne prispevke. Zato se obračamo na vse naše slovensko izobraženstvo, da nas podpira naprej in da vrši svojo dolžnost, ki ga tu ne stane veliko žrtve. Naj ne leži knjiga, enkrat prebrana, v kakem kotu, naj ne ostane knjiga za ljudstvo pisana v zasebni knjižnici izobraženca, kjer ne bi drugega kot jemala prostor važnejšim knjigam in lovila prah, naj ne samevajo številke naših leposlovnih revij nevezane in razmetane med drugo šaro pod streho, pričakujoč usodo makulature. Zberite vse, tudi malenkosti in pošljite nam. Storili boste uslugo nam, koristili stoterim in izpolnili svojo dolžnost z majhnim trudom. Za vse pa smo hvaležni, vsak vinar bo prišel do svojega namena. Gospodje duhovniki in učitelji, nujno vas prosimo, pregledajte po svojih omarah, če se ne da kaj pogrešati, če ni česa v par izvodih, pogledajte pod streho, če ni mogoče na kupu česa, kar bi bilo še škoda izročiti ognju, pogledajte v dostopnih vam knjižnicah, če ni na spodnji polici za dotično knjižnico neporabnih stvari, rešite te stvari praha in pozabe in izročite jih zopet njih namenu.

Tovariši dijaki, tudi vas čaka tu hvaležno delo. Gotovo imate kake knjige morda samo za balast. Zberite jih. Pri znanju izobraženca leži v knjižnici ali izven nje cela vrsta knjig brez uporabe. Prosite ga, naj jih daruje za ljudsko izobrazbo in vam jih dovoli zbrati. Gotovo poznate koga, ki se je že namenil pregledati svoje knjižne zaloge, obratno neporabno in zavreči. Pojdite, ponudite se mu, uredite njegovo knjižnico in pošljite odbrano za ljudske knjižnice.

V imenu ljudstva vas prosimo, uslišite nas in ukrenite takoj vse potrebno. Prepričani smo, da bi na ta način lahko hitro ustanovili lepo število knjižnic vsaj v krajih, kjer je potreba največja; zakaj potreba je povsod. Kdor pa ne more pomagati s knjigami, naj pošlje denarni prispevek za vezavo.

Pomnimo, da imamo kot izobraženci dolžnost do ljudstva, da mu damo izobrazbo. Dolžnost pa, če je ne izpolnimo, naklada odgovornost.

Knjige naj se pošiljajo na naslov: Dore Mašič, iur., Ljubljana, Vrhovčeva ulica 11.

Naše prireditve.**Sv. Križ pri Mariboru.**

Velikonočna veselica, ki jo je priredilo pretečeni terek tukajšnje bralno društvo, se je po določenem vspredu izvršila v občno zadovoljnost. Zlasti je lepa življenjska slika „Marijin otrok“ po izrazitem predavanju in primernem nastopu vrlih igralcev, kateremu gledalcu privabila solze ginjenosti v oči. Vse priznanje gre tudi pevskega zboru, ki je med odmori neutrudno popeval. Posebno je ugajala veličastna velikonočna pesem „Regina coeli laetare“ od A. Grum.

Pozorno in pazljivo so sledili navzoči vinogradniki poučenemu predavanju domačega gospoda župnika o strupeni rosi in grozni plesnobi.

Na ta način je torej vsa prireditve služila pošteno zabavi, pa tudi koristnemu in potrebnemu pokolu.

Sv. Peter pod sv. Gorami.

Shod S. K. Z. pri Sv. Petru pod Sv. gorami je bil sijajen. Zbralo se je mnogo nad 200 kmečkih poslušalcev, pa ne izmišljenih, med njimi mnogo iz Bizeljskega. Predsedoval je naš zvesti pristaša gospod posestnik Novak iz Srebrnika, podpredsednik je bil gospod Jožef Jazbec, tajnik pa velečastiti g. Brvar.

Dolgi govor gospoda poslanca dr. Jankoviča so poslušali volilci z velikim zanimanjem in z napeto pozornostjo. Kako je učinkoval, so najbolj dokazali navdušeni klici pritrjevanja in enoglasna zaupnica politiki S. K. Z. in njenih poslancev. — Sprejela se je tudi resolucija proti finančnemu komisarju Fišerederju.

Hvala Bogu, naša stranka napreduje z velikanskimi koraki tudi v tej nekdanji navidezno nepremagljivi trdnjavi narodno-napredne štranke.

Sv. Lovrenc v Slov. gor.

Pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. sta na Marijin praznik priredila naša poslanca S. K. Z., deželni poslanec Ozmeč in državni poslanec Brenčič političen shod. Če tudi ob neprilicni uri, po pozni službi božji, je vendar živo zanimanje za delovanje svojih državno- in deželnozbornih zastopnikov privabilo prav obilno število zavednih volilcev lovrenčke in sosednih župnij.

Ko je gospod deželni poslanec Ozmeč podal zgodovinske podatke o obstrukciji slovenske delegacije v štajerskem deželnem zboru, ter tozadevnih pogajanjih, narisal dozdnevno škodo in resnično korist iste obstrukcije za štajerske Slovence, so navzoči poslušalci soglasno dali zaupnico poslancem Slovenske kmečke zveze.

Gospod državni poslanec Brenčič je nato poročal o draginjski debati v državnem zboru in o takoimenovanem malem finančnem načrtu ter dodal nekaj najnovejših novic iz balkanskega bojišča. Razvila se je prav živa debata, ko se je več navzočih veleposestnikov pritožilo o neopravičenem postopanju ptujskega okrajnega zastopa, ki dela ceste v prvi vrsti v korist ptujskim meščanom, ki pristransko podpira povzdigo živinoreje s tem, da z okrajnim denarjem kupuje živino dvomljivo kakovosti pri svojih nemškutarjskih somišljenikih grajščakih ter razdeljuje ponajveč med svoje štajerčijanske pristaše.

Sklep je bil soglasen, da se vidimo pri bodočih volitvah. Nemškutarjem nobenega, pač pa vse glasove kandidatov Slovenske kmečke zveze, naj bo v občini, okrajnem zastopu, ali v deželnem in državnem zboru. Lepo vspelemu zborovanju je predsedoval č. g. župnik Sinko.

Sv. Andraž v Slov. gor.

Sv. Andraž v Slov. gor. je prav čvrsta postojanka S. K. Z. in so vsi njeni strankini shodi izborni obiskani. V terek, na praznik Marijinega oznanenja, je po rani službi božji prišel poročati o svojem in somišljenikov-tovarišev v državnem zboru delovanju gospod poslanec Brenčič. Obilna udeležba in stavljen razna vprašanja na gospoda državnega poslanca so pričala, kako veliko zanimanja je med andraževskimi volilci za stanovska kmečka, kakor obče politična vprašanja. Soglasna zaupnica poslancem S. L. S. je zaključila lepi shod, katerega je spretno vodil gospod župan Suhač.

Sv. Jurij v Slov. gor.

Navadno ne poročamo o vsakem našem mladinskem shodu posebej. Sicer se naša mladina zelo hvalevredno udeležuje svojih poučnih sestankov in nastopajo mladeniči kakor tudi mladenke na shodih z različnimi poučnimi govori in deklamacijami in je res veselje bivati med to nadebudno, ukaželjno mladino, ki porablja svoj prosti čas za izobrazbo. Naj sledi poročilo:

Na velikonočni pondeljek je bila društvena soba prenapolnjena. Vršil se je izjemno skupni shod mladinskih zvez radi predavanja velečastitega gosp. dr. Kovarčiča.

Mladenič Caf Maks opisuje vzroke zmagoslavne balkanskega orožja in izvaja, da je ravno izobrazba tista čarobna sila, ki daje domovinski ljube-

zni moč, da dela čudeže, zlasti pri sedanjem osvobojevanju balkanske zemlje izpod jarma krutega Turčina. Treznost in sploh zmerno življenje balkanskih junakov je pa zlasti v sedanji vojski zopet jasen zgled, da le zdrave in čilo telo premaguje razne sicer neznosne napore krvavega plesa.

Breznar Karol deklamuje Gregorčičevo „Naš narodni dom“, v kateri pesnik vabi vse Slovence na skupno delo v blagor domovine.

V imenu Dekliške zveze govori J. Rotmanova. Pravo, odkritosrečno prijateljstvo naj veže vse mladenke v Dekliški zvezi. Druži jih naj nadalje prava izobrazba, ki jo jim nudijo zvezini shodi. Kot tretja vez jih naj oklepa prava, poštena zabava, ki jo najdejo bri zvezinih sestankih in prireditvah.

H. Ježeva opisuje balkanske žene in mladenke kot vzor pravega domoljubja, narodne zavednosti in značajnosti. Tudi slovenski narod krvavo rabi ženstva po vzgledu balkanskih junakinj.

Nato govori velečastiti gospod dr. Kovarčič. Povdarja, da je med drugimi vzroki slavnega zmagoslavja na jugu zlasti tudi treznost in varčnost balkanskih narodov. Govori živo in prepričevalno o alkoholizmu, o tem našem najhujšem sovražniku, in kaže na njegove strašne posledice v verskem, moralnem, narodnem, zdravstvenem in gospodarskem oziru ter resno svari zlasti mladino pred to pogubonosno pošastjo. Dal Bog vspeha!

Gospod kaplan Bosina vabi mladino, naj pridno obiskuje svoje zvezine sestanke, kjer se izobrazuje, kjer se uči olike, poštenja. Sviri mladino, naj se ne druži s pohujšljivimi tovariši in tovaršicami, ki so v spodtiko celi žubnji. Mladina naj si vedno ohrani svojo mladinsko čast, svoje poštenje.

Z veselo pesmico se je zaključil mladinski naš shod, ki naj z velikonočnim vstajenjem prinese vstajenje in krepko življenje tudi v naše društveno delovanje!

V znanmenju kamenja.

Napadna kaplanija v Novicerkvi.

V Novicerkvi službuje od avgusta lanskega leta kot kaplan neumorno delavni dr. Maks Vraber. Trudil se je med tem časom prav posebno za mladinsko organizacijo in včasih tudi primerno in dostojno pokazal pohujšljivo življenje domačih liberalcev in nemškutarjev. To je seveda tem ljudem predsedalo. Na tiho nedeljo zvečer je moral gospod dr. Vraber dvakrat na spoved. Pozno je torej legel k počitku. Proti dvem po polnoči ga prebudi ropot pod oknom. Misleč, da je zopet treba iti na spoved, skoči iz postelje in nažge luč. Toda kmalu uvidi, kaj ropot pomeni. Skozi vsa tri okna se vsuje kamenje v njegovo sobo. Nekateri kamni so bili zažgnani s takšno silo, da so napravili na šipah samo luknjo, a se drugače šipe niso razletele. Gospod kaplan je med tem stopil med vrata spalnice in prve sobe in k sreči ga ni zadel noben kamen. Še le po daljšem času se mu je posrečilo priti do samokreša. Ko je ustrelil enkrat skozi okno v zrak, so se lopovi umaknili. Šip na kaplaniji je bilo zdrobljenih 18.

Vojniško orožništvo je začelo preiskovati napad takoj drugo jutro. Sedaj pa se pušča celo stvar lepo v miru, akoravno ne manjka za nekatere osumljene osebe precej močnih dokazov.

Na velikonočni praznik je moral gospod kaplan zopet po noči na spoved. Ko gre proti domu, mu je zopet grozila neka sodrga. Gospod kaplan seveda sedaj ne more več prenočevati v kaplaniji, ampak v župnišču.

Omenjamo le, da so v Novicerkvi že od več let sem gospodje kaplani, akoravno so vestno izpolnjevali svoje dolžnosti, imeli neprilike z našimi nemškutarji in liberalci. Sedaj je minilo ravno leto, kar nas je moral zapustiti gospod kaplan Golob, ker je nekoč nekoga slučajno preveč učil pravih dostojnosti. Upamo, da se bo državno pravdnništvo vsaj po enem letu začelo vsaj pol toliko zanimati tudi za ta napad, kakor se je za prejšnji slučaj.

Naša stranka, ki je hvala Bogu jako močna, odločno obsoja ta napad in osumljence in krepko sočustvuje z gospodom dr. Vraberjem. „Narodni List“ in „Štajere“ pa si naj prideta ogledovat sadov svojih naukov v Novocerkev!

Raznoterosti.

Neposredni davki. Tekom II. četrtletja 1913 postanejo neposredni davki na Štajerskem v naslednjih obdobjih dotekli, oziroma plačljivi: I. Zemljiški, hišno-razredni in hišno-najemninski davek ter 5%ni davek od najemnine onih poslopij, ki so prosta hišno-najemninskega davka, in sicer: 4. mesečni obrok dne 30. aprila 1913. 5. mesečni obrok dne 31. maja 1913. 6. mesečni obrok dne 30. junija 1913. II. Občna pridobina in pridobina podjetij, podvrženih javnemu računodajstvu: 2. letni obrok dne 1. aprila 1913. III. Rentnina in osebna dohodnina, v kolikor se ti davki ne pobirajo na račun državne blagajne potom odbitka po osebah oziroma blagajnicah, ki izplačujejo davku podvržene prejemke, in sicer 1. polletni obrok 1. junija 1913.

Zadružni kongres. Dne 2. in 3. aprila t. l. priredi Zadružna zveza v Ljubljani zadružni kongres, na katerem se bo obravnavalo o stvareh, ki so važne

za napredek vsega našega združništva. Obravnave se bodo vrstile po sledečem redu: 1. O načinu vračanja posojil (Vl. Pušenjak). 2. Združništvo in skrb za javni blagor (nadsvetnik Miho Obuljen). 3. Centralna združna blagajna (dr. Matko Laginja). 4. Obrtno kmetijsko združništvo (ing. Remec). 5. Novi združni zakon (dr. J. E. Krek). 6. Združništvo in kmetijska trgovina (Janko Jovan). Na vsporedu so torej teče, ki ravno sedaj živo zanimajo vse združne kroge, osobito novi združni zakon in ustanovitev osrednje združne blagajne. Opozarjamo tudi na predavanje: Združništvo in skrb za javni blagor. Temu predmetu so doslej naše zdruge obračale premalo pozornost. V bodoče bo treba zdruham bolj intenzivnega dela na tem polju. Imena predavateljev jamčijo, da se bo tvarina temeljito obdelala. V interesu stvari je želeli čim večje udeležbe.

Izpraznjeno mesto. Pri mariborskem okrožnem sodišču je izpraznjeno mesto višjega pisarniškega predstojnika. Prošnje do 5. aprila.

Hmeljarji, pozor! Po Savinjski dolini hodita dva žida ter nagovarjata kmete, da jtna hmelj že v naprej prodajo. Kmetje, ne dajte se speljati zopet na led, da se vam ne bo kaj enakega pripetilo, kakor pred dvema letoma.

Novi dunajski nadškof. Listi poročajo: Za dunajskega nadškofa bo imenovan prošt, infulirani prelat pri samostanu Klosterneuburg, opat Friderik Piff.

C. kr. kmetijska družba za Štajersko je imela pretečeno sredo in četrtek svoj vsakoletni obč. zbor v Gradcu. Udeležba iz vseh delov Štajerske je bila obilna. Tudi spodnještajerske podružnice so bile dobro zastopane. Neka demonstracija, ki so jo hoteli prvi dan vprizoriti Nemci zoper obstrukcijo Slovencev v štajerskem deželnem zboru, se je porazgubila v pesku. Do posebno važnih sklepov na obč. zboru ni prišlo. Med poslancem Pantzem in pristaši viteza Hohenbluma je prišlo v debati o carini na žito do ostrih kontroverz. Za prvega podpredsednika je bil izvoljen na mesto odstopivšega Plessinger, grajščak dr. Klusemann.

Polom nemške posojilnice v Laškem trgu. Slovenske vlagateljke in dolžnike nujno pozivljamo, da se ne dačo preslepiti po nemških priganjačih, ki bodo te dni prigovarjali vlagateljke, da naj odpuste od vlog in grozili dolžnikom; slovenski vlagatelji in dolžniki naj zlasti lahkomišelnost ne podpisujejo kakih izjav. V nedeljo, dne 6. aprila dopoldne ob 9. uri se vrši v pivnici „Paragraf 11“ zborovanje slovenskih interesentov, na katerem bodo poročali poslanec dr. Benkovič, Kramberger in drugi.

Zivnostenska banka, podružnica v Trstu, je oživotvorila v Opatiji ekspozituro, ki prične poslovati dne 1. aprila t. l.

Štajersko.

Mariborske novice.

Dunajski župan dr. Weisskirchner v Mariboru. Na praznik, dne 25. t. m., na večer, se je pripeljal z avtomobilom iz Lovrane v Maribor dunajski župan dr. Weisskirchner. Prenočil je v hotelu „Nadvojvoda Ivan.“ Drugi dan se je odpeljal dalje proti Dunaju. V Lovrani je bil na velikonočnih počitnicah.

Pasji kontumac. Ker se je v zadnjih dneh v Mariboru in okolici pojavilo več slučajev pasje stekline, je za mesto Maribor odrejen pasji kontumac.

Dirka. Konjsko dirkalsko društvo za Štajersko priredi konjsko dirko za Ljutomer dne 18. majnika, in za Maribor dne 22. in 25. majnika.

Za usmiljena srca. Uljudno se naznanja, da bo te dni v mariborskem mestu pobiral usmiljeni brat milodare za bolnišnico usmiljenih bratov v Gradcu. Ker je število bolnikov v tej bolnišnici vsako leto večje in ker se bolniki v III. razredu brezplačno sprejemajo, se prebivalstvo mariborskega mesta prosi, da ta dobrodelni zavod po svojih močeh podpira. V njem se je v minulnem letu oskrbovalo 5.210 bolnikov, od teh je bilo operiranih 2.564. Od vseh sprejetih bolnikov jih je ozdravelo 3336, 1131 se jih je vrnilo izboljšanih, 121 je bilo neozdravljeno in 290 jih je umrlo.

Brihtni so naši mestni očetje. Sedaj, ko je treba tu pa tam škropiti naše ulice, so v svoji modrosti pogruntali, da se mora škropljenje ulic vršiti med 8. do 8. ure zjutraj, v času, ko po ulicah mrgoli šolske mladine. Pred nedeljo je škropil voz Gosposko ulico, ravno ob 8. uri zjutraj. Škropilnemu vozu se v ozki Gosposki ulici niso mogli zadosti naglo ogniti šolarji in marsikateri šolarček, ki ni mogel ufeči v vežo kake hiše, je bil poškrplojen in je moral cele štiri ure moker sedeti v šoli. Zares, modri so naši mestni očanci!

Ptujske novice.

Slovensko gledališče. Podružnica Mariborskega dramatičnega društva v Ptujju pripravlja veliko in zanimivo ljudsko igro: „Četrta božja zapoved“, ki se vršila v prvi polovici meseca aprila t. l. Podružnica si je nabavila za to predstavo nove kulise ter so tudi vse vloge prav srečno razdeljene in v najboljših rokah naših vrlih diletantov ter bo slavno občinstvo s to predstavo lahko prav zadovoljno. Opozarja se tudi tem potom, da prihaja občinstvo k predstavam točno ob določeni uri, da se s tem odpravi tisto mučno in dolgočasno čakanje.

Naglo je umrl včeraj, dne 27. marca zjutraj J. Leskoschegg, hišni posestnik na minoritskem trgu;

prejšnji dan se je še izprehajal po mestu, po noči pa ga je zadela kap. Bil je takoj mrtev.

Skrlatica močno razsaja v ptujski okolici, posebno v Budini. Več otrok je že umrlo na njej; ker je bolezen zelo nalezljiva in otrokom smrtonovarna, naj stariši vsak slučaj te bolezni nemudoma naznanijo zdravniku, ne pa da bolezen prikrivajo in jo tako raztrosijo med mnoge druge, kar se je doslej dogajalo. Stariši, pokličite zdravniško pomoč takoj, ne pa, ko je že prepozno!

Na belo nedeljo se bo pri nas blagoslovila pri pozni sv. maši zastava Mladeniške Marijine družbe in Orla. Pridigo ima č. g. dr. Hohnjec iz Maribora. Ker ima popoldne Orel gledališko igro: „Rešitelj“, se uljudno prosi vsa društva in občinstvo iz ptujске okolice, da se mnogobrojno udeleži popoldanske slavnosti.

Celjske novice.

Avtomobilna vožnja na državni cesti Celje—Kamnik—Domžale—Ljubljana se v kratkem upelje. Tozadevna družba je že ustanovljena.

„Turški križ.“ Pri Belem volu priredi izobraževalno društvo na belo nedeljo in na predvečer Krasno igro: „Turški križ“. Zanimanje za to igro je veliko, zato si že sedaj naročite vstopnice, katere se dobijo v papirni trgovini Goričar in Leskovšek. Tudi cene sedežev so sedaj jako nizke. Za obilen obisk vabijo igralke in igralci.

Ljutomerske novice.

Bralno društvo v Ljutomeru vabi na svojo prireditev, ki se vrši na belo nedeljo, dne 30. marca. Pridite!

Drugi kraji.

Hoče. V nedeljo, dne 30. marca bo tukaj poučni tečaj za Orle v telovadnici. Prti merajo vsi Orli. Po večernicah predava dr. Kovačič v gostilni Rojko. Na zdar!

Ruše. Danes v petek predpoldne je umrl lesni trgovec in posestnik Luka Ilgo v 75. letu svoje starosti. Bil je dolgo časa bolan. Naj v miru počiva!

Sv. Lovrene nad Mariborom. Opozarjamo na predstvo mariborskih Orlov, ki bodo v nedeljo dne 30. t. m., popoldne po večernicah, v prostorih gosp. Kodra igrali zanimivo Finžgarjevo igro „Naša kri.“ Pred igro bo govoril državni poslanec gospod dr. K. Verstovšek. Po igri prosta zabava. Veselili se bomo tudi zmage g. Brezočnika.

Smolnik. Na veliko soboto smo imeli pri nas lično slovesnost. Častiti gospod kaplan Ilc, ki je prišel k nam, da je blagoslovil velikonočno jagnje, je ob tej priliki blagoslovil tudi kapelico, namenjeno sv. križu pri Globokarju. Gospod Jurko je namreč ob cesti, ki pelje nad njegovim poslopjem na Smolnik, postavil lično kapelico, katero je posvetil sv. križu. Kapelica je prav čedna, slikarska dela je izvedel g. Horvat in lepo krasi naš Smolnik. Od nje se odpira prav lep razgled na Zgornji Smolnik in Falu. G. Jurkotu smo Smolničani srčno hvaležni za ta okras našega kraja. — Naj mi bo dovoljeno poročati iz našega zdaj že povsem zelenega Smolnika še eno zanimivost. Naši kmetje so zavedni in tako ponosni na svoj slovenski materni jezik, da nemškutarske — giftne krote, ki po krivici nosi lepo ime „Štajerc“, niti pod streho ne marajo. Zgodilo se je, da je neki naš vrl somišljenik zvedel, da zahaja v njegovo pristavo „Štajerc.“ Takoj je sporočil tja, da naj ga opusti, če ne, naj s „Štajercem“ gre. Če se ta odločna beseda našega moža še ni izpolnila, se bo gotovo v kratkem. Kot razveseljivo dejstvo še pripomnimo, da sosed, pri katerem je hotel pismonoša „Štajerca“ namenjenega za zgoraj omenjeno pristavo, odlagati, ni tega pripustil, rekoč: „Tak smrdljiv list v naši hiši nima prostora.“ (Op. ur.: Srčno želimo, da bi naše vrle Smolničane posnemali tudi drugod. V poštene hiše in med poštene ljudi „Štajerc“ ne spada!)

Sv. Trojica v Halozah. Na prvo nedeljo v mesecu aprilu, takoj po rani službi božji, se vrši v čitalnici shod Mladeniške zveze z zelo zanimivim vsopredom. Člani, katoliška mladina, prijatelji in zaščitniki naše organizacije, pridite v mnogobrojnem številu; Na veselo svidenje!

Gomilsko. Dne 30. marca priredi naša Dekliška zveza 2 igri, in sicer „Marijin otrok“ in pa „Dve teti“. Začetek ob 3. uri popoldne.

Koprivnica. Slovensko katoliško izobraževalno društvo priredi na belo nedeljo, popoldne po večernicah, v šolskem poslopu občeni zbor. Na vsporedu je govor, poročilo, volitev odbora in slučajnosti.

Šoštanj. V nedeljo, dne 6. aprila, priredi šaleška čitalnica pri Rajsterju ob 8. uri zvečer narodno igro „Legijonarji“ s petjem v štirih dejanjih.

Smartno pri Velenju. Tukajšnja Dekliška zveza priredi na belo nedeljo, ob 3. uri popoldne, v Društvenem domu igro tridejanko: „Večna mladost in večna lepota.“

Vojniki. V celjski bolnišnici je umrl dne 24. t. m. Jožef Lipuš. Rajni je bil okoli 40 let župan v Višnji vasi pri Vojniku in je bil odlikovan z zaslužnim križcem. Ko je začela nastopati liberalna stranka, dal se je voliti od liberalcev celo v odbor liberalne stranke. Ta korak pa je bil zanj ravno usodepoln, kajti katoliško zavedni občani so mu radi tega izpodmaknili županski stolec in se začeli izogibati njegove krčme. Vsled tega je bil primoran, prodati svoje posestvo ter se je, zapuščen tudi od nehvaležnih liberalcev, nastanil v borni bajtici v vojniški okolici. Naj v miru počiva!

Sladka gora. Kako milo in otožno so zapeli zvonovi prezgodaj umrlemu Francu Svetelšeku. Pogreba, ki se je vršil v četrtek, dne 13. t. m., se je udeležilo ogromno ljudstva, dokaz, kako je bil rajni povsod spoštovan in priljubljen. Župan z občinskimi odborom, učiteljstvo s šolskimi otroci, vse si je štelu v hvaležno dolžnost, izkazati rajnemu zadnjo čast. Neizbrisne nam ostanejo v spominu besede č. g. župnika, ki jih je govoril rajnemu v slovo pri hiši žalosti kakor tudi ob odprtju grobu. Umrli je mož resnice in pravice. Kjer je bilo treba, potegoval se je odločno za najdražja bisera: sv. vero in čast svojega naroda. Stori je to vedno kot dolgoletni občinski odbornik, kot načelnik krajnega šolskega sveta, kot posestnik in gostilničar. Bil je vzor krščanskega moža-rodoljuba. Zapušča žalujočo ženo in 5 nepreskrbljenih otrok. Spavaj mirno, dragi Franček, v zemlji slovenski, kojo si ljubil srčno na tem svetu! Duša tvoja naj se raduje v večnosti tam pri Očetu! Blag ti spomin!

Nova Stifta pri Gornjem Gradu. Zalostno so 7. marca zapeli zvonovi tukajšnjih cerkva, naznanjajoč, da je pri Sv. Trojici v Slov. gorici umrl zlatomašnik in bivši novoštiftni župnik č. g. Franc Puntner. Kot naš župnik si je tekom 18 let pridobil mnogo zaslug. Koliko se je trudil za olepšavo cerkve, za povzdigo tukajšnje božje poti, v šoli in drugod. V priznanje njegovih zaslug ga je novoštiftni občinski odbor imenoval častnim občanom. In ko je po trudapolnem delovanju stopil v pokoj ter je na belo nedeljo 1. 1906 od nas jemal slovo, se je vse solzilo, a mnogi so glasno ihteli. Pa tudi zdaj, ko se je izvedelo, da je ta blagi duhovnik zaspal za vedno, je zarosilo marsikatero oko. Srčno radi bi mu bili izkazali zadnjo čast s spremstvom na njegovi zadnji poti, pa nam to, izvzemši nekatere, ni bilo mogoče. Mi pa, ki nismo imeli prilike, da bi pokropili mrtvo truplo svojega bivšega dušnega pastirja in ga počastili s spremstvom na pokopališče, mu poklanjamo na grob venec, spleten iz cvetk hvaležnosti in ljubezni. Držimo se naukov in navodil, ki jih je on učil in razlagal. Posebno tisti, s katerimi je on kot katehet imel v šoli toliko truda in skrbi, ne pozabimo njegovih naukov in se mu izkazimo hvaležne s tem, da se trdno držimo katoliških načel in da pri vsaki priliki pokažemo jasno in odločno, da smo vredni in hvaležni učenci bivšega učenika in pastirja. In če bomo po njegovem vzgledu živeli kot zvesti otroci katoliške cerkve, mu bomo s tem, kot svojemu bivšemu župniku, izkazali največjo čast in poklonili najlepši venec, ki ga bo on gotovo tudi najbolj vesel.

Nova Cerkev. Vabimo na redni občeni zbor hranilnice in posojilnice, ki se vrši dne 13. aprila 1913 v posojilniščnem prostoru ob 3. uri popoldne. Dnevni red: 1. Čitanje in ožbrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru, 2. Poročilo načelstva in nadzorstva, 3. Volitev načelstva in nadzorstva, 4. Odboritev računskoga zaključka za leto 1911. Ako bi ta občeni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občeni zbor, ki sklepa ne glede na število navzočih združnikov.

Vitanje. V nedeljo, dne 6. aprila, se vrši pri nas ustanovni shod J. S. Z. zjutraj po prvem svetem opravilu v cerkveni hiši. Kmetje, posli, gozdarji, delavci in mladina, pridite! Dobrodošli so tudi sosedje. Poroča Večoslav Zajc.

Nazarje pri Mozirju. Na belo nedeljo dne 30. sušca se vrši popoldne ob 3. uri pri g. Tenciču shod Jugoslovanske strokovne zveze. Kmetje iz Mozirja, Rečice, Kokarja in okolice, vsi delavci, posli in mladina, pridite! Poročata gg. dr. Veble in Zajc.

St. Jur ob juž. žel. Katoliško bralno društvo priredi na belo nedeljo po večernicah v Katoliškem Domu lepo igro 6dejanjo „Bela nedelja“. Iz St. Jurja in okolice so vsi uljudno povabljeni.

Gradec. Kakor smo že večkrat poročali, nameravamo „usmiljeni bratje iz Gradca“ sezidati veliko bolnišnico za spodnještajersko ljudstvo, in sicer pri Zalcu v Savinjski dolini. V uresničenje tega namena se je provincialat obrnil s pismeno prošnjo na slavne občinske urade in denarne zavode, da bi nam ti naznanili, s koliko svoto bi nam priskočili na pomoč, če bi mi začeli zidati ta dobrodelni zavod. Ker so načrti nameravane bolnišnice že gotovi, se iz njih razvidi, da bo stalo poslopje okroglo 500.000 K, zato še enkrat javno prosimo, naj nam slavni občinski uradi in denarni zavodi, ki še niso odgovorili na poslano prošnjo, odgovore, da se vemo po tem ravnati, ali zamoremo začeti ali ne. Če dobimo primernih zagotovil, potem začnemo še letos zidati, kakor smo prvotno menili. — Poslali smo prošnje na 420 občin še meseca decembra lanskega leta, a dosedaj se je oglasilo še le samo 35 občin z obljubljenimi podporo. Z enako prošnjo smo se obrnili tudi na 116 denarnih zavodov, tudi od teh, nam je dosedaj obljubilo samo 17 primerno svoto za zidanje dobrodelnega zavoda. Kaj bo? Tudi nabilne pole so se razdelile po nekod že meseca januarja, da bi ugledni možje nabirali zagotovila pri posameznih dobrotnikih, a dosedaj se nam je še zelo malo podpisanih pol doposlalo, čeprav se nam je obljubilo, da se bo to trudapolno delo dovršilo do konca meseca februarja. — Vsem dosedanjim dobrotnikom in pospeševateljem našega namena izreka iskreno zahvalo provincijalat usmiljenih bratov v Gradcu.

Razgled po svetu.

Odlikovan cigan. Zaslužni križec je prejel ciganski dirigent Marči Banda, ki je eden najglasovitejših ciganskih kapelnikov in je večkrat igral že tudi pri dvornih plesih.

O zmožnosti petja pri žuželkah. Zadnja številka nemškega časopisa „Die Bildung“, je prinesla jako zanimivo notico. Znani raziskovalec žuželk J. Henry Fabre je našel na nekem potovanju po Japonskem, da Japonci goje neko vrsto kobilice, ki jih imajo ravno tako radi, kakor pri nas kanarčke. Da, te živalice so prav drage ter trgujejo z njimi prav živahno. Goje jih kot sviloprejke. Zbirajo jih v jese- ni po poljih in jih zapirajo v steklene posode. Babi- ca v posodi kmalu pogine. Jajčeca imajo vedno pod 70 stopinj toplote, v mesecu marcu potem se izležejo mladiči. Od mladičev ohranijo samo moške, kajti ba- bice ne pojo. Res je sicer, da poginejo te živalice po štirih do petih tednih, a Japonci jih goji vse eno, ker mu napravljajo tako prijetno zabavo. Na kakšen način proizvajajo te živalice svoje petje, nam še ni znano.

Eksplodizija. Iz Krakova poročajo: V Vadovi- cah je eksplodirala v neki hiši bomba. Vsa oprava v hiši je bila razdejana. Eksplozija se je zgodila v stanovanju kramarice Wolf. Njen mož je še z dve- ma drugima tovarišema fabriciral bombe. Do danes pa se še ne ve, čemu so rabili bombe. Wolf sam je bil težko ranjen, njegova dva tovariša sta pobegni- la. V stanovanju so nali še več drugih eksplozivnih predmetov.

Velika tatvina dragocenosti. V trgovino juve- lirja Viljema Hage v Curihi je bilo v noči na 7. t. m., okoli 1. ure zjutraj, po neznanih storilcih vlom- ljeno in odnešeno dragocenosti za 50.000 frankov. Med drugimi je bilo ukradenih 33 zlatih žepnih ur za dame in gospode, 157 dragocenih prstanov z dra- gimi kamni, kakor dijantanti, rubini, safiri, smarag- di itd. Nekatere priče trde, da so videli dve ali tri moške osebe v starosti 20 do 30 let se muditi v bli- žini te trgovine. Bili so srednje velikosti, oblečeni v temno obleko, po zunanjem podobni natakarkjem, in eden od teh je imel čevlje na gube. Druge priče zopet pravijo, da so videli na licu mesta dva moš- ka, enega v starosti 27 do 37 let, 175 do 178 cm vi- sokega, tanke postave, temnih, po angleško obstri- ženih brk, temnih las, ter je bil pokrit s temnim in mehkim, potlačenim klobukom. O tej tatvini so bile obveščene vse velike trgovine z enakim blagom in zastavljavnice. Tvrdka je razpisala 1000 frankov na- grade tistemu, kateremu bi se posrečilo tatove iz- slediti.

Lilijsko mlečno milo s konjičkom

iz tovarne Bergmanna & Co., v Dečinu ob Labi je in ostane nepreosljivo v učinku zoper poletne pege in se pri racionelnem negovanju kože ne more pogrešati. To nepobitno dokazujejo vsak dan došla priznalna pisma. Komad 80 vin. in se dobi v lekar- nah, drožerijah in parfumerijah itd. Da si ohranijo dame nežne roke, se je izborno izkazala Bergmannova lilijaska krema „Manera“. Dobi se povsod v tubah po 70 vinarjev. 43

Spoznanje (dijagnoza) vnetja slepiča (apendici- te) se opira na štiri točne, zanesljive znake: 1. ne- nadna bolečina v spodnjem delu desnega trebuha, med popkom in koklom; 2. nenavadna vročina (Fie- ber); 3. slabost in bljuvanje; 4. na spodnji del des- nega trebuha omejena napetost trebušnih mišic, da se čuti treh trd, kakor deska. To četvorico zna- kov naj si vsakdo v korist zdravja neizbrisno obdr- ži v spominu!

Junaško dekle. V zadnjih revolucionarnih bo- jih in zmedah v Mehiki se je mlada Angležinja Vik-

torija Hastings odlikovala s posebnim junaštvom. Po rodu Londončanka, je kot vzgojiteljica živela v neki mulatski družini. Tik pred revolucijo se je pa spoznala z nekim častnikom republičanske armade, in bi se bila imela poroka takoj vršiti. Tedaj je iz- bruhnila meščanska vojska in na poroko ni bilo za enkrat več misliti. Dekle pa se je hotelo vredno po- kazati svojega zaročenca; ko so po cestah divjali že boji, je prezirajoč smrt hitela v poulični vrvež in re- ševala žene in otroke, ki so po nesreči zašli med vojujoče se čete in jih tako otela gotove smrti. Re- volucionarni general jo je visoko odlikoval in ji po- veril upravo bolnišnic in samaritanskih del.

Velikanski vihar v Severni Ameriki. Že zopet poročajo listi o velikanskem viharju, ciklonu, v Sev. Ameriki, ki je napravil grozno škodo. Cele hiše in poslopja so zletele v zrak in več vasi je prav hudo poškodovanih. Samo ljudi je mrtvih okoli 150, a ne- brojno je pobitih tudi živali in polomljenih dreves in nasadov. V neki vasi je dvignil vihar kar celo šol- sko poslopje in poškodoval pri tem veliko število ma- lih otrok.

Znamenit pes je postal policijski kužek v Sol- nogradu z imenom Spion. Dvakrat se mu je posre- čilo v zadnjem času prav gotovo izslediti hudodelca: namreč v Böcksteinu onega hotelirja, ki je sam za- žgal svoj hotel in sedaj nekega lopova, ki je vlomil v neko prodajalno. Do tretjega gre rado, pravi pre- govor, naprej pa bomo še le videli.

Tehniki in reforma uprave. V zadnji seji ko- misije za reformo uprave je minister baron Härtl priznanja vredno dokazal, da stroški za državno u- pravo prav nevarno rastejo, kar zlasti povzročuje — preveliko naraščanje uradništva. Zanimivo je, piše: „Stalna delegacija avstrijskih inženirjev“, da so se juridična in računska uradniška mesta pri centra- lah neprimerno bolj pomnožila, kakor pa tehnična in to pa v kljub temu, da se je tehnični obrat v državi v zadnjih desetletjih naravnost nepričakovano raz- vil. Tudi avancementi tehnikov so neprimerno manj ugodni, kakor oni juristov. Dosti upravnih organi- zacij kaže še vedno ono lice, kakor ob ustanovitvi in Jožef II. in Franc I. bi bila gotovo zelo neprijetno iznenadena, ko bi videla, kako okorne in neizpreme- nljive so ostale njune stvaritve, mesto da bi se bile naravno razvijale.

Številka 23. Scottova usodna številka. K pre- tresljivi žaloigri Scottove ekspedicije na južni tečaj je sprejel pariški „Matin“ od anonimnega sotrudni- ka, Rusa, ki živi v Londonu, sledeči dopis: „Čitavši tragično novico Scottove ekspedicije, me je pretresla usodna vloga številke 23, pod katere vplivom se je vršilo, kakor se zdi, delovanje nesrečnih pogumne- žev. Izvolite zasledovati moja opazovanja. „Terrano- va“ (Scottova ladija) je bila zapustila London dne 15. 6. 1910. leta: 1 in 5 in 6 in 1 in 9 in 1 in 0 = 23. — „Terranova“ je dosegla polarni led dne 9. 12. 1910: 9 in 1 in 2 in 1 in 9 in 1 in 0 = 23. — Po- ročnik Evans je umrl 17. 2. 1912: 1 in 7 in 2 in 1 in 9 in 1 in 2 = 23. — Poslovilno pismo kapitana Scot- ta je datirano od dne 25. 3. 1912: 2 in 5 in 3 in 1 in 9 in 1 in 2 = 23. — Končno je bil rojen Scott le- ta 1868: 1 in 8 in 6 in 8 = 23. Ne da bi bili praz- noverni, ampak več ali manj smo vsi fatalisti — po- sebno pa mi Rusi.“

Veliko neurje v Ameriki.

Iz Novega Jorka poročajo: Iz vseh krajev Združenih držav prihajajo poročila o strašnem neurju, ki je pokončalo mnogo ljudi in povzročilo ogromno materialno škodo. Na kanadski meji je zavladal silen mraz. Temperatura je na- gloma padla na 17 stopinj pod ničlo. V Ohio in v Kentu-

Zakaj je politična?

Tega ti ne morem tako lahko razložiti.

In kako da je diplomatska?

Tudi to je precej komplicirana stvar.

In kaj je na stvari tako zapleteno?

To je pa najtežje povedati.

Mislila sem si, ljubi, da mi boš odgovarjal z izgovori. A z eno samo besedo: Ti sploh nisi ne veš, za kaj se gre na Balkanu. In ker imaš dela že čez glavo, nimaš časa premišljati o tujih dogodkih, zato pa mi dovoli, da Ti stvar jaz razložim. Vidiš, dragi, vzhodno vprašanje . . .

Ljubi možiček pa je že — spal.

Dnevna plača.

John D. Rockefeller, mlajši, posesti otroke v ne- deljski šoli. Pri tej priložnosti jim je hotel razložiti, da se mora imeti veselje do dela iz ljubezni do dela samega.

Dva stara farmarja gresta po polju, hkrati pa eden od njiju obstane in gleda na neko postavo, ki jo je zagledal na bližnji njivi.

Kot ptičje strašilo izgleda, zamrmra.

Kmalu pa prepričan vsklikne:

Da, da, ptičje strašilo je, nič se ne premiče!

Drugi pa, ki je bolje videl in menda tudi več skušnje imel, pravi:

O ne, ptičje strašilo to ni, mož je, živ mož, ki za dnevno plačo dela.“

Potrpežljivost — lepa čednost.

V ječi mesta Tennessee je bil zaprt nek že na smrt obsojen črnc. Dan pred smrtjo pride k njemu sheriff in mu naznani, da si lahko za zadnjo večerjo naroči, kar mu srce in duša poželi. Izpolni se mu vsaka želja.

ky so divjali silni snežni viharji. V Covingtonu je treb- ščilo v držav. jetnišnico in jo vžgalo. V Indiani so pokon- čane vse brzojavne zveze in je ubitih mnogo oseb. Mesto Indianopolis izgleda kakor po silnem potresu. V Missouri je divjal vihar s hitrostjo 75 milj na uro. Mesto Boksio v državi Arkanzas je razdejano. 4 osebe so bile ubite, pet- deset pa je ranjenih.

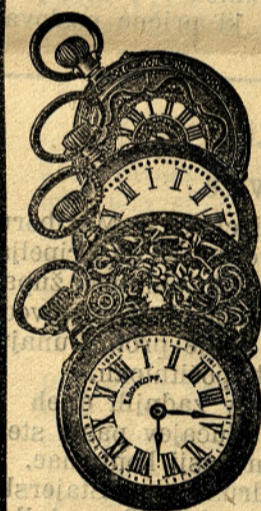
Guverner države Nebraska in župan mesta Omaha poročata, da je bilo samo v Omahi najmanj 200 oseb ubitih. Štirideset cest je popolnoma razrušenih. V rezidenčnem delu mesta je orkan odnesel 150 hiš, 250 hiš pa je deloma raz- rušenih. Porašeno je tudi kinematografsko gledališče, v katerem je bilo 30 oseb ubitih. Nadalje je orkan razdril 15 cerkev in 8 šol. V različnih delih mesta je izbruhnil požar. Gasilna dela so bila skoro nemogoča, ker so bile ceste polne razvalin. Pozneje je pomagal močan dež. Razni individui so začeli ropati. Tudi trije predkrajci mesta Omaha so popolnoma razrušeni.

Telefonski urad, v katerem je bilo 175 telefonistinj, je bil deloma razrušen. Mnogo uradnic je ranjenih. Samo- stan sv. Srca je popolnoma razrušen. Otroško bolnico z vsemi stanovalci, med katerimi je bilo kakih sto otrok, je vihar odnesel. Polovica otrok je mrtvih. Mestna elektrarna je poškodovana. Med viharjem je bil velikanski nalič. Že- lezniški most čez reko Missouri je razrušen. Število mrtvih v Ohami cenijo na najmanj 200, število poškodovanih na 700, brez strehe pa je dvatisoč oseb.

V Čikagi je začel orkan razsajati v edeljo o polnčci. V mestu so izbruhnili požari in je nad sto oseb ranjenih. Ker pa so skoro vse telefonične in brzojavne zveze deloma porušene, še ni škoda natančno znana.

Slovenske šivilje in krojači so navadno naročevali blago za obleke in druge potrebščine od tujih, židovskih razpošiljalnic. Dobili so slabo blago za drag denar, največkrat pa so dobili čisto drugo blago, kakor je bilo naročeno, ker v onih razpo- šiljalnicah niso znali ali pa niso hoteli znati slo- venski in so poslali, kar so hoteli. Sedaj je temu odpomagano. Naš domači trgovec J. N. Š o š t a r i č v Mariboru, Gosposka ulica št. 5, si je u- redil novo prvo spodnještajersko razpošiljalnico vseh vrst modnega in manufakturnega blaga. Če hočete dobiti sveže, modno in po ceni blago, pi- šite takoj po vzorce; dobite jih zastonj in poš- tine prosto. Če pridete v Maribor, oglejte si tr- govino in pazite na slovenski napis, da ne za- menjate te trgovine s kako drugo.

Vsaka ura 14 dni na poskušnjo.

Se pošilja samo proti povzetju, Po 14 dneh se na želje denar vrne.

Velik cenik brezplačno. (Jamstvo 3 leta.)

Srebrne ure	K 6-50
Srbrne ure s 3 srebrnimi pokrovi	9-50
Pristne tula ure dvojno pokrovo	13-—
Ploščnate ure iz kovine	6-—
Amerikanske zlate double-ure	10-—
Goldin Roskopf ure	4-—
Prave železničarske Roskopf-patent. Prava nikeln. točno na min. idoče	K 5-—
14 karatne zlate ženske ure	19-—
14 karatne zlate ure za gospode	40-—
Srebrni pancir-verižice	2-—
14 karatne zlate verižice	20-—
14 karatni zlati prstani	4-—
Viseče stenske ure na nihala	10-80
Kuhinjske ure	2-40
Budilke	3-—
Budilke z dvojnimi zvoncem	3-—

A. Kiffman, Maribor M. 49

Velika tovarniška zaloga ur, zlatnine in srebrnine.

Za smeh.

Vedno izgovor.

Gospod Cohn, premožen trgovec židovskega rodu, je poslal sina Ieka v gimnazijo, da bi postal advokat.

Toda v šoli Ieku ni šlo dobro in prvo polletje je prinesel domov pošteno trojko. Ko je oče videl te njegovo izpričevalo, se je prijel za glavo in rekel sinu:

„Ti falot — ti lump — ti razbojnik! — Staneš me toliko denarja, pa se ne maraš učiti!“ je klical stari Cohn obupno.

„A vsaj se učim“, je Iek odvrnil, „toda kaj le početi! Profesorji so sami antisemiti in naj Judek zna kar hoče, vedno dobi dvojko!“

Nato je čal Cohn takoj krstiti svojega sina in je bil prepričan, da pojde sedaj boljše. Toda koncem drugega polletja je prinesel mladi Iek domov — še slabše spričevalo . . .

Preč s o d i š č e m.

Sodnik: „Priča vas je našel v kleti skritega v nekem sodu — to kaže, da niste imeli dobrega na- mena!“

Zatoženec: „Kako neki? Saj je bil sod vendar prazen!“

M o d e r n a ž e n a.

Povej mi vendar, dragi možiček, zakaj se v sedanji balkanski vojski, o kateri toliko berem, prav za prav lasajo?

Hm, hm, ne vem, če me boš razumela, draga moja. Gre se za stvar, ki je politična, diplomatska in jako zapletena.

Vsaka želja? — vpraša črnc.

Vsaka, taka je navada.

Dobro, prinesite mi eno melono!

Melono? V marcu smo in melone dozoriijo še le čez štiri mesece.

Kaj za to, saj lahko — počakam.

K a k o r ž e j e.

Admiral Schley je bil vsak trenutek priprav- ljen z odgovorom. Nekega dne se je zabaval z mlado damo o nebesih in pekl.

— Gospod admiral, jaz bi tako rada zvedela še vaše nazore o nebesih in pekl.

— O, draga moja gospodična, to je pa težko vprašanje, — odgovori admiral Schley. — Načisto vam odgovorim le, če mi poveste, za kaj se zanima- te, za klimatične tamošnje razmere, ali pa za vaše prijatelje in znance.

K a j ž e n s k e h o č e j o.

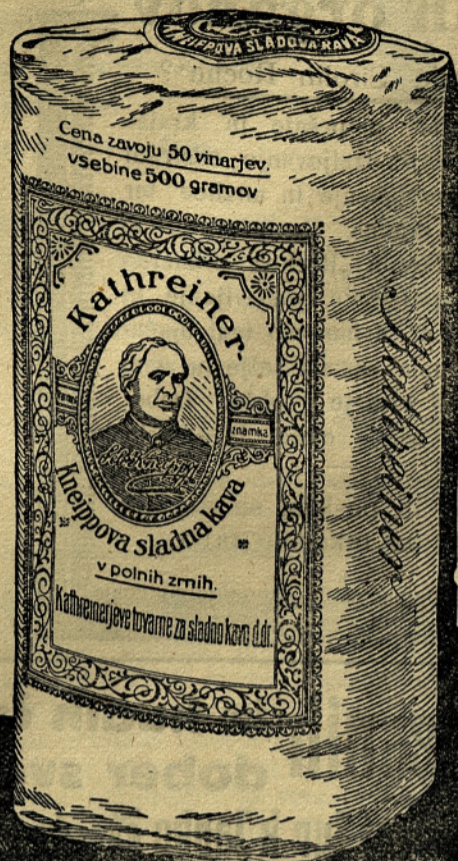
Senatorju, ki je bil velik nasprotnik ženske vo- lilne pravice, naznani sluga, da ga čaka v predsobi — sufragetka. Odkloniti ji ni mogel sprejema, šel je in jo sprejel. Poslušal je mirno vse njene argumen- te v korist ženske volilne pravice in ko je končala, jej skrivnostno pravi:

— Razodel vam bom veliko skrivnost.

— Oh, gospod senator, skrivnost?

— Vroča vaša želja se izpolni. V kratkem že bomo namreč izdelali neko postavo, katera uprav — prisili žensko voliti.

— Kaj pravite? Prisiliti nas hočete? Samo po- skusite! Rade bi videle, če se nas more k temu pri- siliti. Od danes naprej bom z vsemi močmi delovala na to, da ženske ne bodo volile!“

Redilno — zdravo — poceni
Za otroke najboljše

Planinka,

planinsko letovišče, 1250 m nadmorske višine, pri Ruški koči na Pohorju, 10 sob z 22 posteljami, topla in mrzla kopel, krasni in lahkotni izprehodi po senčnatem, jelovem gozdu, najboljša planinska voda, izborna kuhinja, lahek dohod iz železniških postaj Ruše, Bistrica ob kor. žel., Maribor, Fram; cene zmerne, sezona od 1. junija do 15. septembra. Natančnejša pojasnila daje podravska podružnica Slovenskega planinskega društva, pošta Ruše, Štajersko.

Ni treba si glavo tretji!

Najboljše špicerijsko blago,
zanesljiva kaljiva vsakovrstna

Semena

voščenih in drugih vrst sveč,

dobivate zajamčeno solidne postrežbe pri staroznani trdki!

Milan Hočevar Celje

tik farne cerkve.

Prevzamem vsa dela rekoracijske, slikarske in pleskarske stroke, katera izvršujem vestno in po najnižjih cenah.
Mihael Dobravec v Celju
Gospodska ulica 5.

Najboljše in najmodernejše sukno za moške in volneno za ženske obleke razpošilja najceneje
Jugoslovanska razpošiljalna **R. Stermecki v Celju št. 301.**
Vzorci in cenik čez tisoč stvari z slikami poštne prosto.

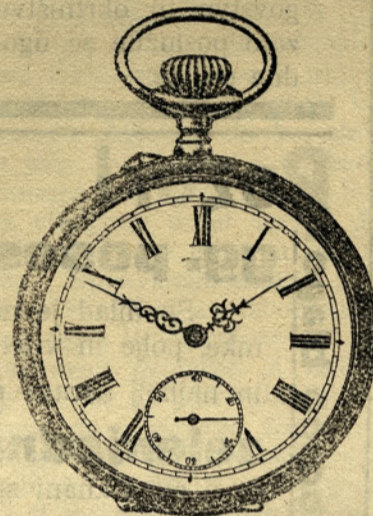
V št. Lovrencu nad Mariborom se odda s 1. aprilom dobro idoča

kovačija v najem.

Najemnik mora biti izvrstno izurjen v podkovanju volov in konj. Prosilci se naj priglasijo pri Pisnik Karolu v št. Lovrencu nad Mariborom

Ure za birmo!

repasirane s pisanim jamsivom:

- Pristna srebrna ura K 7—
- Pristna srebr. ura ženska K 7—
- Pristna srebrna verižica K 2—
- Pristna srebrna verižica
damska K 3-40
- Zlata ura . . . . K 28—

Ker sem kupil iz Švice celo tovarniško zalogo bom prodajal rapasirane ure po zelo nizki ceni.

Očale! Budilke! Uhane!
Urar, očalar in zlatar

Frano Bureš Maribor

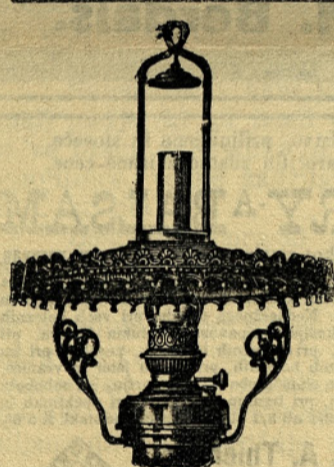
Tegethofova cesta št. 39.

Proda se lepa hiša, obstoječa iz mla zidana hiša, dveh sob in kuhinje. Pri hiši so svinjski hlevi, drvarnica, brajde in dva velika vrta. Hiša je šč tri leta davka prosta. Izplačati ni treba vsega. Hiša stoji na Teznu, 5 minut od Maribora, cena se zve pri g. Ant. Haler-ju, uradniku v bolnišnici v Mariboru, Tržaška cesta 29. Hiša se prodaja radi preselitve gospo Jarja v Ljutomer. 58

Tovarna za peči H. KOLOSEUS
Wels, Gornje Avstrijsko.

Izvrstne in v vsakem oziru nedosegljive peči iz železa, emaila, porcelana, majolike za gospodarstvo, hotele, restavracije itd. — Naprave za kuhinjo s soparom, s plinom in peči na plin, trpežne irske peči. Dobe se v vsaki trgovini, kjer ne, se pošljejo takoj. Zahtevajo se naj „Originalni Kolosens-štečniki in manj vredni izdelki naj se vračajo. Ceniki zastoj.

Edina štajerska narodna steklarska
Na debelo! trgovina Na drobno!

Franc Strupi, Celje

Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za podobe.
Prevzete vse steklarskih del pri cerkvah in priv. stavbah.
Najsolidnejša in točna postrežba.

Goričar & Leskovšek
Graška ulica 7 Celje Rafovška ulica 2

Tovarniška zatoga raznovrstnega kancelijskega, konceptnega, barvanega in ovitnega papirja. — Svinčniki, peresa peresniki, črnilo, radirke, kamenčki, trgovske in odjemalne knjige, pisni papir v mapah in kasetah, kreppapir, umetne cvetlice itd. Na drobno!

Velikonočne pisnice v velikanski izberl od 4 v. napr. Lastna zaloga ljudskošolskih zvezkov, risank in risalnih skladov. **Nagrobni venci in traki.**

Trgovina s specerijskim blagom ■ ■ ■ Trgovina z moko in dežel. pridelki

Solidna postrežba!

Ivan Ravnikar, Celje
Graška cesta št. 21.

Po prepričanju mora vsak pripoznati, da imam **zanesljiva kaljiva semena** n. pr. **jamčeno domačo** in nemško deteljo, peso rumeno in rudečo, travo, sploh vsa poljska semena, kakor tudi vrtna in cvetlična od trdke **Mauthner.**

Na drobno in na debelo!

Glavna zaloga vrvarskega blaga ■ ■ ■ Glavna zaloga suhih in olnat. barv

Južnoštajerska hranilnica v Celju
v Narodnem domu.

Sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure in jih obrestuje po od dneva po vlogi do dneva dviga ter pripisuje obresti vsakega pol leta h kapitalu. — Rentni davek plačuje hranilnica sama ter ga ne odteguje vlagateljem. Za varnost vlog jamčijo okrajji: Šmarje, Šoštanj, Sevnica, Vran-

41 0 | 2 0

sko in Gornjigrad in rezervna zakl. da, katera znašata že nad 350 000 K. Ker nima namena iskati dobička, zato razdeli znatne svote v občekoristne in dobrodelne namene za gori navedene okraje.

■ Dosedaj je dovolila za dijaške ustanove 30.000 K, za napravo potov 5.000 K, različnim učnim zavodom in za ustanovitev slovenske obrtne strokovne šole 12.000 K, za podpore različnim požarnim brambam in v kmetijsko gospodarske namene 6.000 K, hranilnico ustanovivšim okrajem izplačala okolo 45.000 K, za dobrodelne namene, skupno tedaj nad 100.000 K.

Sprejema tudi hranilne knjižice

■ drugih, posebno neslovenskih denarnih zavodov in jih obrestuje, ne da bi se pretgalo obrestovanje.

SIROLIN „ROCHE“ za varstvo dihalnih organov

Kaj je Sirolin „Roche“?

Sirolin „Roche“ je sredstvo, ki je na znameniti podlagi narejeno iz Guajacolne snovi ter vsebuje le dobre in zdravilne snovi Guajacola. Vsled primerne sestave in izbornih lastnosti „prijazno“ in vzbuja tek. Od zdravnikov priporočeno.

Kdo rabi Sirolin „Roche“?

Na pljučah bolani in nedušljavi za olajšanje in vzbujenje teka. Na influenci bolani okrepijo. Kateri kašljajo in trpe vsled bronhialnega katarja, da okrepijo. Škrofulozni otroci, katerim oteka slezica, pri očesnem in nosnem kataru, ki imajo oslovski kašelji, rabijo vspešno to sredstvo. Vsakteri, ki se hoče varovati pred boleznijo na dihalnih organih.

Kako učinkuje „Sirolin Roche“?

Sirolin „Roche“ pospešuje in krajša zdravljenje, olajša izpljuvanje, odstrani kašelji ponočno potenje in mrzlico ter krepi dihalne organe. Ravno zaradi te lastnosti je Sirolin „Roche“ primerno sredstvo, ki pospešuje prebavljanje in redilnost. S tem se naravno tudi ojačujejo moči, truplo postaja težje in stem se zboljša tudi zdravje v obče. Dober okus Sirolina cenijo otroci in odrasli.

V lekarni zahtevaj izrecno Sirolin „Roche“ v izvorni steklenici po 4 K in poskrbi se naj, da bo v vsaki domači lekarni vedno pripravljena ena taka steklenica za takojšnje rabo.

Pozor ure!

Točna postrežba!
Dobro! Po ceni!

Velika zaloga ur, dragocenoosti, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Tudi za obroki ilustr. cenik zastoj Gramofons od 20 do 250 K.

Niklasta remont-ura K 8-60
Pristna srebrna ura „ 7-
Original omega ura „ 18-
Kuhinjska ura „ 4-
Erdljka, niklasta „ 8-
Poročni prstani „ 2-
Srebrne verižice „ 2-
— Vedelna jamstva —

Nasi. Dietinger
Theod. Fehrenbach

urar in očalar 447

Maribor, Gosposka ulica 26.

Kupujem zlatnike in srebra.

Inseriranje v „Straži“ je ceno, ker hočemo iti na roko slovenskemu trgovstvu in obrtništvu zato poslužite se ugodne prilike.

Posestvo. Na c. kr. okrajni sodnji v Celji v izbi št 7 bo dne 2. aprila 1913 dražba Klavžerjevega posestva v Petrovčah hiš. št. 67 obstoječega iz nove hiše s 3 sobami, veža, kuhinja, klet in hlev za kravo. Kozolec je nov, vrt z žično mrežo ograjen. Okoli hiše je zemljišča 500 kvad. sežnjev. Blizu je ena njiva z hmeljem, ki meri 1050 kvad. sežnjev. Cenjeno je 9125 K 53 vin. Vadij znaša 925 K. To posestvo leži na prijaznem kraju v Petrovčah.

Pozor! Velecenjeni Pozor! gg. posestniki zemljišč in vrtov!

Spomlad je nastopila in Vas pozivlja, da obdelate svoje travnike, polje in vrte. Kakor Vam je znano, dobivajo se najboljša in najbolj zdrava gozdna, detelina, travna in zelenjadna semena

le v obče znani specerijski in semenski trgovini tvrdke

M. Berdajs v Mariboru

na Zofijinem trgu Za prijazna naročila se najtopleje priporoča z odličnim spoštovanjem

M. Berdajs.

Samo izborna blago!

Točna postrežba!

V resnih in hudih časih dober svet! Vsi v Šent Jur k Janko Artmanu

da si ogledate novodošlo blago za vsakovrstne obleke in velikansko izložbo svilnatih robcev!

Izložba svilnatih robcev se otvori dne 10. sušca in traja do 15. roznika.

Ker bo ta izložba res zanimiva in ker ima Janko Artman v svoji daleč na okrog sloveči trgovini tudi raznovrstno drugo najboljšo blago v veliko množici

bo vsakdo srečen

kateri si nabavi svoje potrebščine pri

Janko Artman-u v Šent Jurju ob juž. žel.

Star pregovor pravi:

„Želiš dobro lepo blago po nizki ceni pojdi k Janko Artman-u v Šent Jur.“

Malisno štopo, suhe gobe,

jabolke namizne in za mošt, hruške, fižol, oves, pšenico, ječmen, bučno, zrnje, koruzno slamo od storžev,

smrekove storže, vinski kamen,

želod, krompir, sploh vse deželne pridelke kakor tudi petroljevske in oljrate soče, ter močnate, solne in otrobne vreče kupi vsako množino, maslo itd.

Veletrgovina s špecerijo in z deželnimi pridelki

Anton Kolenc Celje

Graška ulica št. 22.

Franc Pleteršek

Maribor Koroška
cesta 10. pohištva

Bogata zaloga poliranega, medlo poliranega pohištva iz trdega in mehkega lesa za spalnice, obednice, za kuhinjsko pohištvo, zaloga divanov, podstavk, žimnic, stolov in ogledal, otročjih postelj iz železa po zelo nizkih cenah. 83

Od 1878! Domače sredstvo, priljubljeno in sloveče. Pri večjih naročilih zdatno znižane cene.

LEKARNARJA A. THIERRY-BALSAM

edino pristno z zeleno usmiljeno sestro kot varstv. znamko. Oblastno varovan.

Vsako ponarejenje, posnemanje in prodaja kaknega drugega balsama s podobnimi znamkami se sodnijsko preganja in strogo kaznuje. — Nedosežnega uspeha pri vseh boleznih na dihalih, pri kašlju, hripavosti, žrelnem kataru, pri bolečinah v prsih, pri pljučnih boleznih, posebno pri influenci, pri zehalnih boleznih, pri vnetju jeter in vranice, pri slabem teku, in slabi prebavi, pri zaprtju, pri zobobolu in ustnih boleznih, pri trganju po udih, pri opeklinah in in izpuščajah itd. 12/2 ali 6/1 ali 1 gr. specialne stekl. K 5-60.

Lekarnarja A. Thierry-a samo pristno centifolijsko mazilo

je zanesljivo in nagotovejšega učinka pri ranah, oteklinah, poškodbah, vnetjih, tvorih, odstranjuje vse tuje snovi iz telesa in radi tega dostikrat na pravi operacijo nepotrebno. Zdravilnega učinka tudi pri starih ranah i. t. d. 2 dozi stanota 3-60 K.

Naroči se: Lekarna k angelju varihu, ADOLF THIERRY v PRAGRADI pri ROGATCU. Dobi se v vseh lekarnah in sicor v Mariboru v lekarni W. A. König.

Velika narodna trgovina Karol Vanič, Celje

Narodni dom

priporoča bogato zalogo manufakturnega in modnega blaga, posebno krasne novosti za spomladne obleke po zelo znižani ceni!

Ostanki pod lastno ceno.

Svoji k svojim!

Priporoča se največja in najcenejša svetovna pripoznana slovenska trgovina

Rafael Salmič

v Celju, Narodni dom.

Ogromna zaloga vsakovrstnih pravih švicarskih ur, zlatnine srebrnine in optičnih predmetov.

Najnižje cene! Postrežba točna! Mali dobiček! Dobro ime!

Razpošiljanje blaga po vseh delih sveta. Vsak Slovenec naj zahteva moj novi veliki cenik, katerega dobi zastoj in poštne prosto.

Prečastitim cerkvenim predstojništvom, ter slav. občinstvu priporoča svoj atelir za vsa v njegovo stroko spadajoča dela, kakor kipe, oltarje itd. iz lesa, kamna in mavca

Jvo Soič, kipar

Maribor, Reiserjeva ulica 26.

LJUDSKA HRANILNICA IN POSOJILNICA V CELJU

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v lastni hiši (HOTEL „PRI BELEM VOLU“) v CELJU, Graška cesta števil. 9, I. nadstropje

obrestuje hranilne vloge po **5%** od dne vloge do dne vzdiga počenši s 1. januarjem 1913. Rentni davek plačuje zadruga sama.